

S POSVETOVANJA O KMETIJSTVU V LJUBLJANI

MODERNO KMETIJSTVO - klic časa

Prejšnjo sredo je bilo v Ljubljani posvetovanje o aktualnih družbeno-političnih problemih o kmetijstvu. Razen predsednikov okrajnih odborov SZDL in tovarišev, ki se neposredno ukvarjajo s kmetijsko problematiko, so se posvetovanja udeležili tudi sekretar CK ZKS Miha Marinko, predsednica Ljudske skupščine LRS Vida Tomšič, predsednik Izvršnega sveta LS LRS Viktor Avbelj in drugi.

Posvetovanje je vodil predsednik Glavnega odbora SZDL Slovenije Albert Jakopič-Kajtimir, uvodne misli pa je povedal republiški sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Rudi Cačinovič. Iz razprave, h kateri je dal bogat prispevek tudi tovariš

Marinko, in iz tez, ki so bile poslano udeležencem posvetovanja vnaprej, bomo izluščili le nekaj najvažnejših vprašanj, čeprav bi razprava zaradi pomembnosti zaslužila objavo v celoti.

V ospredju je bilo vprašanje, kako kar najhitreje povečati zemljišča, hektarske donose, obseg kooperacije in s tem pospešiti tudi razvoj socialističnih odnosov. Socialistični sektor kmetijstva je treba razširiti; to je nujno zlasti še okrog velikih potrošnih središč. Da bi to lahko čimprej uresničili, bi morale kmetijske organizacije v bližini mest stalno izvajati arondacijo, tako da bi vzele v postopek štirikrat več okolišne zemlje. Obstaja predlog, da bi v bližini večjih potrošnih središč po potrebi izvajali tudi razlastitev, če to terjajo splošne družbene koristi, na primer urejevanje velikih, modernih kmetijskih kombinatov za preskrbo mest s kmetijskimi pridelki.

Udeleženci posvetovanja so nadalje ugotovili, da zadnje čase narašča število drobnih parcel, kar je posledica nakupa ali pa drobljenja posestev zaradi dedovanja. Velike težave povzročajo tako imenovani polproletarci, ki v prostem času delajo na zemlji, medtem ko svojo redno zaposlitev pojmujejo le kot vir dodatnega zaslužka. To slabo vpliva tako na produktivnost na delovnem mestu v tovarni kakor tudi na rezultate v kmetijstvu. Zato bi se bilo treba smejeje spoprijemati s temi problemi, toda ne enostransko in nepre-

mišljeno. Reševanja teh vprašanj se je treba lotiti kompleksno: na delovnem mestu v tovarni, kjer je treba terjati delovno disciplino in večjo produktivnost, kot tudi v kmetijstvu, kjer donosi ne smejo biti izpod predpisane agrominimuma. Pri taki politiki se bodo morali delavci-kmetje prej ko slej odločiti, ali bodo samo delavci ali pa bodo kmetovali. Preprečiti je treba nadaljnje nastajanje takih netrčnih zemljišč oziroma posestev. Družbena posestva po potrebi lahko vzamejo v postopek za arondacijo zemljišča kmetov-delavcev, ki pa jim po zakonu ni treba dajati druge zemlje, ampak se jim izplača le odškodnina po cenah, ki jih določi okrajni ljudski odbor.

Na posvetovanju so posvetili posebno pozornost vprašanju odkupa oziroma sploh trgovine s kmetijskimi pridelki. Odločno so se zavzeli za to, da naj gre odkup preko kmetijskih zadrug, ki pa zaradi tega ne smejo zanemarjati drugih nalog. Organizacija odkupne mreže mora biti organizirana tako, da bo z njo mogoče zajeti vse tržne viške. Skodljivo je namreč, če individualni proizvajalci neposredno nastopajo na trgu nasproti potrošniku, ker si tako, zlasti v bližini večjih industrijskih in potrošnih središč, ustvarjajo monopolni položaj. Toda kmetijska zadruga mora voditi trdno odkupno politiko, ki bo zbijala sigurnost in zapiranje kmeta. Postaviti mora solidne, vnaprej ekonomsko utemeljene odkupne cene, ki naj bi vzdržale skozi vso sezono. Do zdaj se je pogosto zgodilo, da so zadruge v začetku postavile nizke cene, ki pa so se kmalu nenormalno povzpelle navzgor. To so izrabljali predvsem tisti kmetje, ki so jih raje trmasto zadrževali in spekulirali na višje cene. S stabilno odkupno politiko zadrug pa to ne bo več mogoče, ker bodo stalne, solidne odkupne cene izučile take kmetovalce in izpodnesle elemente njihove spekulacije.

V razpravi so se dotaknili tudi davčne politike, ki zdaj premalo upošteva različne pogoje v posameznih območjih. Ugotovili so tudi, da ta ni bila vedno in povsod v skladu s kmetijsko politiko, premalo pa je temeljila tudi na razločkih glede na objektivne pogoje. V prihodnje bo treba v davčni politiki bolj upoštevati oddaljenost od mest oziroma potrošnih središč, prometne zveze, možnosti zapo-

VREME

OD 26. 7. DO 3. 8. 1962

Prevladovalo bo lepo in mnogokrat zelo vroče vreme. Pomembnejše padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 30. julija in 3. avgusta.

Dr. V. M.

Te dni se šibi zlato klasje z dozorelim zrnjem: kombajni brnijo po naših poljih. Tako se želi v soboto popoldne blizu Kostanjevice. Velik ZMAJEV kombajn, ki hkrati žanje, mlati in seje, za sabo pušča omlačeno slamo in vreče z zrnjem, je kar sproti »požiral« žitne njive. Tako je treba delati po novem: hitro, dobro in poceni! Čas je dragocen, rok pa je premalo, da bi same in z muko postorile vse kot nekoč. Tak je naš čas, ali: moderno kmetijstvo je klic našega časa!

INTERVJU S PREDSEDNIKOM NOVE OKRAJNE GOSPODARSKE ZBORNICE

Zbornica bo obravnavala gospodarstvo kot celoto

Urednik našega tednika je v ponedeljek obiskal predsednika okrajne gospodarske zbornice tovariša Staneta Nuniča in ga naprosil, da je odgovoril na nekaj vprašanj, ki so zdaj v ospredju zanimanja javnosti za delo zbornice.

— **Tovariš predsednik, za nima nas doslej opravljen organizacijsko delo za vzpostavitev zbornice; prosimo, povej kaj o njenem značaju in oblikah.**

— Načrt, kako naj bi izgledala ureditev nove zbornice, je bil pripravljen že za sejo OLO, vendar pa je sedanja shema drugačna od tiste, ki smo jo slišali na kratki ljudskega odobri. Takrat je bilo predvidenih 6 sekcij (za vse panoge), vendar je dobila zdaj zbornica nov značaj dela. Nikakor

Udarništvo in pohvala

Lokalne brigade, ki delajo v juliju, so bile že ocenjene na prvi dekadi. Za uspešno in požrtvovalno delo na delovišču in pri ureditvi brigadirskega življenja je dobila udarniško priznanje IV. klubska MDB »Vinka Paderšiča«, ki dela na cesti Otočec-Gumberk. V prvi dekadi je zbrala 280 točk, povprečna norma na delovišču pa je bila 224 odstotkov. — Pohvaljena je bila srednješolska MDB »Dragotin Kette«, ki dela na Rogu. V prvih desetih dneh je zbrala 220 točk in delala s povprečno normo 130 odstotkov.

Ribiško tekmovanje na Brodu pri Podbočju

V nedeljo bo na Brodu pri Podbočju ribiško tekmovanje, ki ga bo priredilo kostanjeviško ribiško društvo. V znani gostilni »Pri Nacetu« na Krizaju bodo postregli gostom z različnimi vrstami okusno pripravljene Podbočje in Kostanjevice, njih rib. Pridite, obiščite ogledje si tamkašnje umetniške razstave!

ne moremo ločevati gospodarstva po panogah, zato smo izdelali novo shemo, po kateri so zdaj predvidene 3 sekcije: prva bo zajela vso proizvodnjo, s tem pa tudi vse probleme, ki se kakorkoli dotikajo tega področja; druga sekcija zajema blagovni promet: turizem, trgovino, gostinstvo, industrijo in kmetijsko proizvodnjo, s čimer poudarjamo značaj blaga, ki ga proizvajata industrija kot kmetijstvo. Tretja sekcija je namenjena kmetijstvu in gozdarstvu, ki ostajata specialni panogi v našem okraju in katerim bomo morali posvetiti še prav posebno skrb.

— **Kakšno bo vodstvo teh sekcij?**

Mislím, da pri tem nismo šli preširoko. Z opisanim načinom delitve našega dela zajemamo vso problematiko in jo bomo obravnavali kot celoto, nikakor pa ne ločeno. Na čelu vsake sekcije bo strokovni tajnik. Ta bo vprašanja pripravil in zbiral za vodstvo zbornice. Skupni organ vseh 3 sekcij bo ekonomsko-analitiška skupina, ki bo na podlagi ekonomskih analiz proučevala vsa vprašanja. Strokovni tajniki vseh sekcij bodo vključeni v to skupino; tu bomo sestavljali predloge in sklepe, ki jih bodo sekcije prek svojih članov same reševale.

— **So razen naštetih predvideni še drugi organi?**

— Da; druga skupna služba bo pravna služba zbornice, tretja pa grupa za strokovno šolstvo, ki bo skrbela za regrutacijo in vzgojo kadrov za posamezne panoge. Skupno bo seveda tudi ručnovodstvo kakor administracija zbornice.

— **Kaj pa število profesionalnih delavcev v zbornici?**

— Razen stalnega predsednika, podpredsednika in tajnika zbornice (za administrativno-personalno službo) bo imela zbornica približno še 17 ljudi, skupno torej 20. Po sedanjih sistemati-

ciji je v 3 zbornicah 27 ljudi, dela jih 22, po novem pa jih bo celo nekaj manj. Seveda bo morala biti strokovnost kadrov na potrebnih višini, saj brez kvalitetnih sodelavcev ne moremo pričakovati uspešnega dela.

— **In upravni odbor zbornice?**

— Zbornico vodi upravni odbor, ki mu predseduje predsednik zbornice. Vsaka sekcija bo imela svoj odbor, v katerem bodo delali ljudje iz prakse z največjim izkušnjami s svojega (Nadaljevanje na 3. strani)

Franc Pirkovič, podpredsednik republiškega zbora LS LRS

Na zadnjem zasedanju Ljudske skupščine LRS je bil v preteklem tednu izvoljen za novega podpredsednika republiškega zbora tovariš Franc Pirkovič, sekretar OK ZKS v Novem mestu. Tovariš Pirkovič je bil na tej seji izvoljen tudi za člana odbora za gospodarstvo Ljudske skupščine LRS.

Kot žabice čofotajo v morju naši zadovoljni in srečni otroci v Portorožu, pri Strunjanu, pa v Poreču, Novem gradu, Materadi in še marsikje vzdolž obale naše slovenske in hrvaške Istre... — Na sliki: skupina otrok iz kolonije Rdečega križa našega okraja v Portorožu; več berite danes o njih na 8. strani Dolenjskega lista!

JLA postavil nekaj konkret-

Podobni sestanki bodo tudi v prihodnje, predvsem pa naj bi ostali kot stalna oblika seznanjanja pripadnikov JLA z gospodarsko problematiko brežiške komune in drugih komun.

SREDI PRIPRAV ZA NASLEDNJE SEJE OKRAJNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Po uspešnih sejah okrajnega odbora SZDL v Novem mestu o mladini, osnovnem šolstvu ter o srednjem in strokovnem šolstvu so sedaj na vrsti obravnave izredno aktualnih družbenih področij.

Ze proti koncu prihodnjega meseca bo na dnevnem redu seje okrajnega odbora široko in zahtevno področje kmetijstva. Tu čakajo organizacije SZDL ogromne naloge predvsem v nadaljnjem procesu socializacije naše vasi in ustvarjanju novih ter naprednejših proizvodnih in družbenih odnosov. Izredno hiter napredek v vseh oblikah proizvodnje v kmetijski in gozdarski smeri ter vrsta novosti, ki se uvajajo in predvidevajo na teh področjih, nalaga okrajnemu odboru SZDL težko nalogo. Organizacije SZDL bodo morale ponovno podvzeti pobudo za temeljite razprave z našimi kmetovalci o vseh pojavih, ki ta proces spremljajo. Nekateri komune v našem okraju so že sredi nalog, investicij in programov, ki bodo zahtevali splošne napore vseh družbenih činiteljev. Med njimi ne bo smelo manjkati najširše politične tribune — Socialistične zveze.

Da bi se podrobneje seznanili z vrsto novosti in sprememb, ki se uveljavljajo na področju zdravstva in socialnega zavarovanja, bo naslednja seja posvečena tem vprašanjem. Material pripravila posebna podkomisija komisije za družbeno upravljanje, kateremu bo tudi v prihodnje dan največji poudarek. Zadnje zasedanje Ljudske skupščine Slovenije je na to dejstvo dovolj prepričljivo opozorilo. Bistvena naloga v tej zve-

zi bo ravno v tem, kako pritegniti k dejanskemu sodelovanju slehernega koristnika zdravstvene službe in socialnega zavarovanja. Ob tem se vedno jasneje kažejo obrisi in vloga bodočih svetov zavarovalcev, skupščine komunalnih skupnosti in drugih organov, ki bodo morali z vso odgovornostjo prevzeti na svoja ramena to skrb. Pri tem bo seveda bistveno dejansko razumevanje teh problemov s strani vseh naših proizvajalcev.

Organizacijska komisija okrajnega odbora SZDL je v sodelovanju z občinskimi komisijami pripravila obsežno gradivo o delu krajevnih organizacij SZDL. Ugotovitve teh razglabljanj bodo predmet razprave tretje seje okrajnega odbora. Ugotovitve na splošno kažejo potrebo po vrsti ukrepov v kadrovskem smislu. Veliko pa bo potrebno v bodoče spremeniti tudi v vsebinskem pogledu. Zato komisija vzporedno s temi ugotovitvami dela tudi na izdelavi posebnega tekmovalnega sistema, v katerega bi se za pol leta vključile vse krajevne organizacije v okraju. To bi bila ena izmed oblik, da se ugotovljene pomanjkljivosti v delu krajevnih organizacij odpravijo. Ker bi tekmovanje potekalo predvsem v merilu komun, v okrajnem področju pa bi le primerjali najboljše organizacije, bodo občinski odbori podali sugestijo lahko uporabili na svojstvene načine predvsem za odpravo specifičnih napak, ki so v posameznih občinah različne. S tekmovanjem tudi ne predvidevamo posebnih oblik, ker je zastavljen predlog tako, da se registrira redno de-

lovanje krajevne organizacije.

Pod rednim delovanjem pa se v bližnji prihodnosti nakazuje kar precej posebnih nalog. Tu bo predlog ustavnega zakona, ki bo v septembru pred zveznim odborom SZDL. Sledile mu bodo obravnave dokončnih predlogov statutov komun in verjetno tudi statutov krajevnih skupnosti. Vmes bodo po vsej verjetnosti v jeseni še konference krajevnih orga-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Pretekli teden je bil bogat dogodkov. Včasih je veljalo pravilo, da so morali uredniki časnikov v pasjih dnevih vrtati po vseh krajih in koncih, da bi izvirali kaj zanimivega. Dogajanje v sodobnem svetu pa je preveč pestro in dinamično, da bi zdaj zmanjkalo pomembne snovi za tisk ali radio.

Med ugodne dogodke v zadnjem tednu lahko prištejemo podpis mednarodnega sporazuma o nevtiralnosti in neodvisnosti Laosa v Zenevi. Zaključna seja predstavnikov 14 držav, na kateri so slovesno podpisali sporazum, je trajala samo 25 minut. Sporazum o nevtiralnosti Laosa vsebuje dve listini: deklaracijo o nevtiralnosti in protokol o umiku tujih četi.

Po podpisovanju sporazuma je dal laoski premier Suvana Fuma kratko izjavo, v kateri se je v imenu laoskega ljudstva in vlade zahvalil udeležencem konference in dejal, da bo nevtiralni Laos izpolnil obveznosti, ki mu jih je konferenca naložila, ter da bodo on in njegovi sodelavci storili vse, da bi ohranili neodvisnost in nevtiralnost Laosa in prispevali k njegovemu razvoju.

S podpisom laoskega sporazuma seveda niso odstranjene vse težave. Utegne pritiski do novih poskusov kršitve laoske nevtiralnosti od zunaj in do trenj v laoski koalicijski vladi. Toda to ne zmanjšuje pomembnega dejstva, da je sporazum o Laosu plod realizma in posledica spoznanja, da je mogoče s potrpežljivo diplomacijo — kakor je izjavil francoski zunanji minister Couve de Murville — rešiti zapletene mednarodne probleme.

Manj ugodna novica preteklega tedna je sovjetsko sporočilo, da bo ZSSR obnovila poskuse za najnovejšimi tipi

jedrskega orožja. V sporočilu sovjetske vlade je rečeno, da je bila »sovjetska vlada prisiljena to storiti« zaradi serije ameriških poskusov na Božičnih otokih v Tihem oceanu.

Značilno je, da je sovjetska vlada to sporočila v daljšem dokumentu, v katerem — poleg upravljevanja svojega sklepa — navaja tudi perspektive za sklenitev sporazuma o prepovedi atomskih poskusov. Ta sporazum naj bi

sodelavci, ki so bili z njim vred zaprti v Franciji, in vojaškimi poveljniki enot, ki so vdane Ben Beli.

Proti koncu tedna so prekinili pogajanja zastopnikov vilaj, ne da bi dosegli sporazum. Potem je prišla iz Tlemcena vest, da je zastopnik Ben Bele, Ahmed Bumendžel, sporočil, da je ustanovljen politični biro, »ki bo prevzel v svoje roke usodo Alžirije«. Dolgo sporočilo obsoja članečasne

Dogodkov bogat teden

slonel na znanstvenih dosežkih odkrivanja podzemnih in drugačnih poskusov. To je neposreden namig na izjave ameriških predstavnikov tik pred obnovitvijo ženevske konference o razorožitvi. Ti so namreč izjavili, da so zahodni znanstveniki zelo izpopolnili metode odkrivanja podzemnih atomskih poskusov. Te izjave so v svetu sprejeli kot ugodno znamenje, da bi Zahod utegnil nekoliko popustiti pri vprašanju kontrolnih postaj in inšpekcije na tujih ozemljih, čemur se Sovjetska zveza najbolj upira.

V Alžiriji, žal, se v vrhovih FLN še vedno niso pobotali. Nasprotno, položaj se je še bolj zaostрил, čeprav je kazalo, da bo ta teden prinesel vsaj olajšanje, če že ne sporazuma. Prejšnji teden so se namreč zastopniki vilaj oziroma raznih alžirskih okrožij pogajali, da bi dosegli spravo med Alžirijom, kjer je sedežčasne alžirske vlade na čelu z Benhedo, in Tlemcenom, kjer je podpredsednikčasne vlade Ben Bela s Ferhatom Abasom,

alžirske vlade z Benhedo na čelu in dejansko razrešuječasno alžirsko vlado, namesto nje pa vzpostavlja politični biro.

Odgovor iz mesta Alžira je bil hiter in oster. Podpredsednikčasne vlade Krim Belkadem je izjavil, da ima »ustanovitev političnega biroja v Tlemcenu za pravo nasilje proti državi«.

Poleg tega je agencija MEN sporočila, da so se enote alžirske armade iz pete in prve vilaje začele pomikati proti mestu Alžiru. Pozneje so to novico demantirali.

Naj bo tako ali drugače, dejstvo, da se voditelji FLN še niso sporazumeli in da se — kar je še huje — razdor med njimi poglablja, je dovolj tragično. Kaj pravi k vsemu temu alžirsko ljudstvo? Iz pozivov raznih množičnih organizacij voditeljem FLN je razvidno, da si želi ljudstvo samo miru in plodnega dela v neodvisni državi. Nihče, tudi najvišji voditelji FLN, nimajo pravice ogrožati pridobitve sedem in polletnega boja za svobodno Alžirijo.

Skrb za družbeno lastnino

Upravni organi ObLO Crnomelj so imenovali komisijo, ki bo pregledala vse zgradbe v družbeni lastni in opozorila ljudi, ki z njimi upravljajo, naj jih takoj prično popravljati. To je bilo potrebno zategadelj, ker hišni sveti, ustanove in gospodarske organizacije niso pravilno vzdrževale družbenih prostorov.

■ ZAR praznuje te dni desetletnico svoje revolucije. V Kairu je govoril predsednik Naser pred pol milijona ljudi. Slovesnosti ob desetletnici revolucije trajajo deset dni.

■ Položaj v Peruu se je po vojaškem udaru še bolj zaostрил. Bivši predsednik Prado, ki ni hotel ugoditi zahtevam armade, je še vedno zaprt. ZDA so ukinile Peruju pomoč zaradi vojaškega udara.

■ Predsednik Indonezije Sukarno je poudaril, da je Indonezija odločena do konca leta osvoboditi Zahodni Irijan. Kakor je znano, so se obnovila pogajanja med Indonezijo in Nizozemsko o tem spornem vprašanju.

■ S pomočjo ameriškega satelita Telstar so v ponedeljek uspešno prenašali televizijski program iz Amerike v Evropo in v obratni smeri.

■ V kratkem se bo sestal Varnostni svet OZN, da bi ponovno obravnaval položaj v Kongu. Številne države se namreč zavzemajo za odločnejše ukrepe proti katanškemu secesionizmu Combeju in za dosledno izvajanje že sprejetih resolucij Generalne skupščine in Varnostnega sveta o Kongu.

■ Novi predsednik iranske vlade Alam je izjavil, da bo Iran še naprej ostal zvest CENTO paktu in da bodo kmalu razpisane volitve v oba doma iranskega parlamenta, ki ga je bil razpusil iranski šah lani maja.

■ V Washingtonu so sporočili, da je bil za novega poveljnika ameriških sil v Evropi imenovan general Lemnitzer namesto Norstada, ki je odstopil. V Bonn so s izrednim obžalovanjem sprejeli Norstadov odstop.

■ Sekretar za predsečiške poste Tunizije Ludgam je po razgovorih ki jih je imel v Parizu z de Gaullem in drugimi političnimi osebnostmi, izjavil, da so mu v Parizu zagotovili, da bodo francoske čete kmalu zapustile severni del oporišča Bizerte. V Tunisu menijo, da bo v letu dni vsa Bizerta prisla pod tunizijsko suverenost.

■ Skrbniški svet OZN je sprejel priporočilo, ki nalaga Avstraliji, naj do 31. decembra 1963 razpiše volitve na deslet nesamoupravnem ozemlju Novi Gvineji.

■ Sovjetsko potniško letalo »TU-114« je kotalo poskusni polet Moskva—Havana in nazaj. Potniška letala tega tipa bodo kmalu letela na redni letalski progi Moskva—Havana.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V nedeljo se je v Beogradu sestal IV. plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Na dnevnem redu so bila sledeča vprašanja: izvajanje zaključkov Izvršnega komiteja CK ZKJ in nadaljnje naloge Zveze komunistov, tekoči problemi gospodarske politike, osnovna vprašanja družbenega plana za leto 1963, proizvodno-ekonomske naloge v nadaljnjem razvoju kmetijstva in razno.

● O izvajanju zaključkov Izvršnega komiteja in nadaljnjih nalogah Zveze komunistov je prebral referat tovariš Aleksander Ranković. Med drugim je poudaril, da so komunisti razumeli sklepe in pismo Izvršnega komiteja ter govor tovariša Tita kot poziv na odločno in vztrajno akcijo za odstranjanje slabosti. Ze leta nazaj niso bili sestanki komunistov tako živahni, tako vsebinski in tako prežeti s pripravljenostjo, da se spoprimejo z vsemi pojavi, ki se razhajajo z naravo naše socialistične družbe. Dosedanja razprava in aktivnost sta tudi to pot pokazali, da živi v vrstah Zveze komunistov ogromna revolucionarna sila.

● Tovariš Boris Kraigher je pripravil referat o tekočih problemih gospodarske politike, v katerem je rekel, da je le modernizacija proizvodnje tista neogibna osnova za intenzivnejše vključevanje v mednarodno tržišče. Izčrpno analizo tekočih problemov gospodarske politike je zaključil z ugotovitvijo, da homo le z nadaljnjim razvojem našega gospodarskega sistema, z njegovim izpopolnjevanjem zaradi stimulacije hitrejše naraščanja delovne produktivnosti na vseh področjih gospodarske dejavnosti, le z nadaljnjim izpopolnjevanjem delavskega samoupravljanja in komunalnega sistema, lahko premagali težave, ki so se v izredno hudih oblikah nakopičile v preteklih letih.

● Osnovna vprašanja družbenega plana za leto 1963 je izčrpno osvetlil referat, ki ga je pripravil tovariš Miloš Minić. V njem je med drugim dejal, da se moramo usmeriti na manj napete družbene plane, pri tem pa

z zveznim družbenim planom zbirati močnejše gospodarske rezerve, vključno tudi devizne rezerve v mejah stvarnih možnosti. Nadalje je referent dejal, da kaže, da mnogo razlogov govori za to, da se ne bi lotili revizije družbenega plana za obdobje 1961 do 1965, marveč da bi se morali lotiti dela za uveljavljanje novega družbenega plana za obdobje 1964 do 1970. S tem bi hkrati dosegli tudi vse tisto, kar bi mogli pričakovati od revizije sedanjega petletnega plana.

● Kmetijsko problematiko je obširno analiziral tovariš Slavko Komar v referatu o proizvodno-ekonomskih nalogah v nadaljnjem razvoju kmetijstva. Dejaj je, da mora iti naša akcija v štiri smeri: odločno nadaljevati modernizacijo proizvodnje na sedanjih površinah družbenih posestev, razširiti družbeni zemljiški sklad, razvijati bolj orga-

ČETRTI PLENUM CK ZKJ

nizirane oblike kooperacije, računati s tem, da bo tudi del preostalih zasebnih proizvajalcev sledil splošnemu napredku proizvodnje. Poglavitna gospodarska naloga pa je — pridelati dovolj pšenice in se tako otresti uvoza tega artikla.

● V razpravi, h kateri se je priglasilo precej članov plenuma, je sodeloval tudi generalni sekretar tovariš Tito. Dejaj je, da so komunisti pri urejanju težavnih in zapletenih gospodarskih ter splošnih družbenih problemov lahko samo nosilci pravičnega usmerjanja in urejanja. Kritiziral je, da pogosto preveč ugotavljamo le, da so napake, pri čemer pa dovolj jasno ne pokažemo na njihove vzroke. Govorec o problemih gospodarske politike, je dejal, da moramo postopoma iti k splošnemu jugoslovanskemu gibanju naših investicijskih sredstev. Nosilci tega gibanja morajo biti proizvajalci, delavci in kolektivni, ki jih bo njihova zainte-

resiranost za to, da boljše proizvajajo, spodbujala, da iščejo v splošno jugoslovanskem združevanju svoje koristi.

Ko je tovariš Tito govoril o odvečni delovni sili, je dejal, da so ljudje začeli zdaj spoznavati, kaj so storili, ko so iz številnih tovarn napravili sociale, ki so požrle vse, kar so proizvedle. Glede uspešnosti delavskega samoupravljanja pa je tovariš generalni sekretar poudaril, da dvomijo v njegov uspeh nekateri ljudje zgoraj, ki smo jih zdaj zamenjali. Delavski samoupravljanje je od leta 1953 do 1958 privedlo do velikega polta in rezultatov. Delavci imajo zavest za skupnost kot celoto, toda ko zahtevamo od njih mnogo, jim moramo dati, da bodo oni dajali več.

Tovariš Tito je govoril tudi o zunanji trgovini in o izvozu, pri čemer je poudaril, da morajo v izvozu nastopati čimvečja podjetja. Naš izvoz je treba usmeriti proti deželam, ki se razvijajo. Devizna politika mora še naprej po poti omejevanja. Jasno je, da se bo to pokazalo tudi v naši proizvodnji in zaposlenosti. Bomo pa na drugi strani prisilili na drugačno delo naša podjetja, ki so kupovala v tujini licence in videla, da z regresom, oziroma s sprostitvijo carin, bolje izhajajo, če samo uvažajo dele, kot pa da jih sama proizvajajo.

Odnos do turizma — je dejal tovariš Tito — bo treba spremeniti. Nanj ne smemo gledati kot na nekaj postranskega, nevažnega. — Večjo skrb je treba posvečati rentabilnosti investicij. V nerazvitih območjih naj bi gradili le, kar je rentabilno in koristno.

Tovariš Tito je na koncu opozoril, da bo treba še bolj zaostřit odnos do slabosti v naših partijskih organizacijah.

● Prejšnji teden sta zasedali Zvezna ljudska skupščina in Ljudska skupščina LRS. O pomembnih sklepih, ki sta jih sprejeli, bomo posebej poročali v prihodnji številki časnika.

Moderno kmetijstvo-klic časa

(Nadaljevanje s 1. strani)
slonjanja izven kmetijstva itd.

Glede kooperacije so udeleženci posvetovanja menili, da se je doslej le preveč omejevala zgolj na odkup, čeprav je jasno, da je to le eden izmed elementov proizvodnega sodelovanja, ki pa še daleč ne izčrpa njegove vsebine. Kooperacijo je treba zasnovati na trdnjših, dalekosežnejših temeljih. Postaviti je treba take ekonomske odnose, ki bodo jasno in nedvoumno kazali, da je kooperacija za kmeta edina realna perspektiva, ki mu omogoča tudi ugodnejši materialni položaj.

Individualnim proizvajalcem je treba odkrito povedati, da bodo težave, ki jih bodo imeli izven proizvodnega sodelovanja z združno, če bodo še naprej gospodarili po starem in zato ustvarjali nizek dohodek, pripisali kovalne možnosti, kakršne nudi moderna proizvodnja, ker je pač jasno, da jih ni mogoče postavljati na podlagi zastale kmetijske proizvodnje. Tudi cene kmetijskim pridelkom ne bo diktirala ostala proizvodnja. Tako kot se mora industrija prilagoditi novim pogojem in se z veliko, moderno, ceneno proizvodnjo vključiti v mednarodno delitev dela, je tudi moderno kmetijstvo zadnji klic časa.

Nikakor ni mogoče, da bi bila ena izmed zelo važnih gospodarskih panog, na primer kmetijstvo, izvzeto iz splošnih naporov, da se naša država uvrsti med razvitejše dežele. Tudi vprašanje izvoza, ki ga je treba nujno povečati, vsebuje dober del kmetijske problematike, saj ni mogoče, da bi v nedogled uvažali na primer pšenico, ampak moramo čimprej postati pomembni izvozniki agrarnih proizvodov.

V razpravi so opozorili še na mnoge druge probleme, ki jih bo treba z določenimi ukrepi in s pametno, široko zasnovano akcijo čimprej zadovoljivo rešiti. Tako bodo morali občinski ljudski odbori izdelati odloke o agrominimumu, s katerimi bodo razširili območja in povečali število poljščin, za katere velja odlok. Zajeziti bo treba pojav zmanjševanja tržnih zemljišč zaradi njihove čedalje večje razparceliranosti. Zaostriji bo treba princip odgovornosti kadrov za rentabilnost proizvodnje na zemljiščih kmetijskih združenj in družbenih posestev. Zaradi objektivnih težav, v katerih so se znašla nekatera družbena posestva, jim bo omogočeno, da bodo s krediti na večletno odplačevanje sanirali izgube. To pa je seveda ukrep, ki rešuje težave le začasno, dejansko odpraviti pa jih bo mogoče le z boljšo organizacijo velike, specializirane proizvodnje ob večji produktivnosti in ugodnejši rentabilnosti. Pri ocenjevanju težav je treba videti tudi pogoje, ki so glede na družbene dajatve in razširjeno reprodukcijo za družbena posestva manj ugodni kot pa za zasebna kmeta. Znano je namreč, da individualni kmetje ne vlagajo večjih sredstev nazaj v proizvodnjo, ker porabijo dohodek predvsem za osebni standard. — Udeleženec posvetovanja iz Maribora je v razpravi poudaril, da v nekaterih združenjih zanemarjajo proizvodne obrate, ki jih zaseni donosnejši odkup kmetijskih pridelkov. Navedel je primere, ko strojni park pri združenju pretežno dela usluge v okviru kooperacije s kmeti, posluje za izgubo, pogosto nič manjšo od svoje skupne realizacije.

Na posvetovanju so govorili še o nalogah Socialistične zveze pri pojasnjevanju in izvajanju ukrepov za povečanje kmetijske proizvodnje in razširitev družbenih zemljišč.

Poslej s polno zmogljivostjo

Težave, ki so zavirale proizvodnjo v mnogih gospodarskih organizacijah za pridobivanje gradbenega materiala, so začele tudi brežiško opekarno, tako, da je več sezon delala samo s polovično zmogljivostjo. Razumljivo je, da zaradi tega ni bilo mogoče dosegati zadovoljivih rezultatov, pa tudi izpolnjevanje plana ni bilo najbolj rožnato. Da bi rešili probleme, so gospodarstveniki podjetja začeli iskati druge poti. Rešitev je bila v rekonstrukciji, s to pa bi se podjetje izognilo morebitni likvidaciji. Se je z rekonstrukcijo bi se postavili na trdne noge, proizvajali več in boljše.

Nedavno so zamisel začeli uredničevati. Zbrali so 30 milijonov dinarjev, in sicer 12 milijonov iz investicijskega sklada ObLO Brežice, 10 milijonov iz sredstev OLO in 8 milijonov lastnih sredstev, ter pričeli prenavljati podjetje. Del sredstev bodo porabili za opremo strojnega parka, ostali del pa za izboljšavo druge mehanizacije in rekonstrukcijo samega opekarniškega obrata. Kupili bodo bager in ostalo opremo, — le-to bodo dobili od opekarnje v Krmeľju — in zmehanizirali celotno proizvodnjo od izkopa do končnega izdelka. Tako prenovljena opekarna bo lahko proizvajala več, bolje in cene-

je in bodo spričo predvidene proizvodnje od 7 do 8 milijonov opek tudi peči delale s polno zmogljivostjo. Ob vsem tem bo podjetje zlahka postalo konkurenčno drugim industrijam gradbenega materiala ter bo vsaj za domači trg dovolj proizvedlo.

Predvideno je, da bo opekarna rekonstruirana do konca leta, in pričakujemo, da bo v prvih mesecih prihodnjega leta že dosegla planirane rezultate.

J.

KZ Žužemberk prevzema nove naloge iz gozdarstva

Ko je bila v lanskem marcu priključena k združenju tudi gozdarska služba, je bila ob cesti Žužemberk — Stavč vas na površini 1,37 ha v snovanju večja gozdna drevesnica. Z urejevanjem te drevesnice je začela bivša Gozdarsko-lesna poslovna zveza, gozdarska ekonomska enota pa jo je v kratkem času usposobila za proizvodnjo sadik. Že po dveh mesecih obstoja darske enote pri združenju je bilo zemljišče zagnojeno in zasajeno s sadikami iglavcev. V lanskem poletju je bila urejena tudi vodna rpalka ob Krki in napeljana voda za zalivanje.

Letos nameravajo drevesnico povečati za 1 ha, v prihodnjih letih pa jo bodo še razširili. Letos bo tudi urejeno zalivanje za preostali del drevesnice. Razen motornega okopalnika imajo še — č drugih manjših strojev, cirkular za razrez prago in več motornih žag.

Delo v gozdarski enoti dobro napreduje. Odprema lesa poteka dosti hitreje kot prejšnja leta. Logarji dajejo nasvete za krojenje lesa, zato je les boljše izkoriščen kot prejšnja leta. Sečne ekipe opravljajo tudi

sečno v zasebnih gozdovih. Gozdarska enota pripravlja tudi ureditev večjega intenzivnega nasada na Smerjaku pod Laščami. Z investicijami za opremo kakor tudi s kadri je združenje dobro preskrbljeno, zato lahko pričakujemo uspešno podružbljanje gozdarske proizvodnje.

M. S.

»Težišče našega dela bo v ekonomsko-analitičnem delu« je dejal predsednik zbornice Stane Nunčič

ZBORNICA BO OBRAVNAVALA GOSPODARSTVO KOT NELOČLJIVO CELOTO

(Nadaljevanje s 1. strani)
področja. Tu bodo zastopane vse panoge. Poudarjam, da bo zbornica obravnavala gospodarstvo kot celoto in njegovo medsebojno odvisnost. Predlagala bo svoje sklope, ki bodo za člane zbornice obvezni, izhajali pa bodo iz splošne jugoslovanske politike. Za ljudski odbor in druge organe bo zbornica pripravljala predloge in priporočila.

— S čim se zbornica trenutno ukvarja?
— Izdelali smo ključ za članstvo; moral bi se že sestati svet za gospodarstvo pri OLO in določiti, da se takoj sestanejo upravni odbori dosejanih 3 zbornic, da bi formalno našteje sekcije in organe, nakar bo zbornica tudi pravno, začela

delati. Žal smo v zaostanku: to bi se moralo zgoditi že do 15. julija.

— Osrednji problem?

— Neurejeno vprašanje naših prostorov! Je tolikanj bolj pereče, ker ljudje v dosedanjih zbornicah nimajo kaj delati; program je zdaj čisto drugačen.

— Kaj pa sodelovanje z drugimi zavodi?

— Zbornica bo sklenila z raznimi zavodi posebne pogodbe o sodelovanju. Seveda se bomo posluževali vseh služb, ki že obstajajo: tu je kmetijski zavod, za urejanje gozdov, zavod za gospodinjstvo, tu so številne strokovne šole. Predvsem pa bomo navezali tesne stike tudi s strokovnimi društvi inženirjev

STANOVANJA ZA TRG

Na izvorno zamisel je prišel stanovanjski sklad pri ObLO Brežice, ko je razpisal licitacijo za zidanje treh stanovanjskih stolpcev, ki jih bo — n investiral, stanovanja pa prodajal po zake itosti prostega trga. V stolpih bo skupaj 36 stanovanj, od katerih bo 24 vseljivih že letos ali najkasneje spomladi prihodnjega leta, en stolpič pa bodo začeli graditi v pričetku prihodnjega leta. Stanovanja bodo urejena za različne potrebe ljudi in bodo v ta namen najodobnejše opremljena. Tako bo v vsakem stolpiču nekaj enostanovanjskih, nekaj dvo in tristanovanjskih prostorov in garsonjer. Posebnost pri gradnji bo enotno ogrevanje prostorov iz ne peči za centralno kurjavo, kar bo dela znatno pocenilo. Vsa dela, ki jih je na licitaciji prevzelo brežiško gradbeno podjetje »Gradbenik«, bodo veljala 114 milijonov dinarjev, pri čemer odpade na eno stolpnico 38 milijonov dinarjev.

Novi predpisi s področja socialnega zavarovanja

(Nadaljevanje)

NEOBVEZNO CEPLJENJE IN UDELEŽBA ZAVAROANCEV

Za neobvezno cepljenje (na primer za cepljenje proti otroški paralizi) bodo plačevali zavarovane osebe najmanj 25 odstotkov oziroma največ 50 odstotkov stroškov. V okviru tega razpona bo določila za svoje območje višino prispevka skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja.

Stroški za zdravila so znašali 70.583.000 din v letu 1959, v letu 1961 pa so narasli že na 156.887.000 din ali za 122 odstotkov! Ti stroški so se v letu 1961 z primerjavo v letu 1960 povečali za 43 odstotkov ali za 44.600.000 din.

KOPALIŠKO IN KLIMATSKO ZDRAVLJENJE

Zdravljenje v naravnih zdraviliščih po novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju je doživelo s 1. julijem precejšnjo spremembo in sicer v tem smislu, da se te vrste zdravljenja lahko izvaja v breme skladov

zdravstvenega zavarovanja samo kot stacionarno zdravljenje, to je v naravnih zdraviliščih, ki so organizirana kot stacionarni zdravstveni zavodi, specializirani za zdravljenje s prirodnimi zdravilnimi faktori. To pomeni, da se ta vrsta zdravljenja po novem zakonu smiselno obravnava kot bolnično zdravljenje. Zato bodo morala obstoječa naravna zdravilišča, ki nimajo povsem urejen položaj stacionarnih objektov in pripadajočih zdravstvenih delavcev, to zagotoviti. Razširiti morajo sortima zdravstvenih storitev ter izboljšati način spremljanja poteka uspeha zdravljenja. V nasprotnem primeru bodo izpadla iz seznama specializiranih zdravstvenih zavodov in ne bo mogoče v taka zdravilišča več pošiljati na zdravljenje zavarovanih oseb.

Način pošiljanja na tako zdravljenje in pogoji pri uveljavljanju te pravice so se z zakonom bistveno spremenili, ni pa o tem še vseh predpisov. Do izdaje teh predpisov bo postopek tak, da bodo zdravniki napravili predlog za stacionarno

zdravljenje zavarovancev kot dosedaj, sicer po ostrejših kriterijih, upoštevajoč dejansko potrebo in nujnost takega zdravljenja zavarovancev glede na težnjo in stopnjo bolezni, ki mora biti indicirana za določen specializiran zavod. Odpraviti bo treba dosedanje prakso, ko so nekateri zdravniki pisali take predloge na pritisk in zahtevo zavarovancev. Zdravnik v takem primeru ni dolžan na zahtevo zavarovance pisati predloga in to mora zavarovani osebni pojasniti. Če se zavarovana oseba ne strinja s tako oceno zdravnika, ima pravico vložiti ugovor (pritožbo) pri zdravniku ali v 48 urah pismeno na zdravniško komisijo socialnega zavarovanja, ki bo presodila upravičenost. Zdravniška komisija bo dokončno ocenjevala upravičenost takega zdravljenja v vseh primerih, tudi tistih, ko sam zdravnik na lastno pobudo napravi predlog. V utemeljenih primerih bo komisija izdala napotnico zavarovancu za pripadajoči specializirani zavod.

Zakon pooblašča ljudsko republiko, da lahko s svo-

jim predpisom določi, da prispevajo osebe za zdravljenje v takšnih zavodih del stroškov za hrano in nastanitev.

Stroški za kopalniško klimatsko zdravljenje so narasli v okviru od 20.304.000 din v letu 1959 na 56.882.000 din v letu 1961 ali za 180 odstotkov. Največji porast je bil v letu 1961 v primerjavi z letom 1960 in sicer za 26.000.000 din ali za 110 odstotkov. Število zavarovancev pa se je povečalo v tem času le za 7 odstotkov.

DENARNE DAJATVE

Pomembne spremembe prinaša novi zakon pri določanju denarnih dajatev iz zdravstvenega zavarovanja za čas delovne nezmožnosti zavarovancev. Dosedaj se je upošteval zaslužek zavarovance v zadnjih treh mesecih pred mesecem, v katerem je zbolel in se je od takega zaslužka izračunala osnova nadomestila osebnega dohodka. Po novem zakonu se bo za zavarovance, ki bodo zboleli po 1. juliju in ne bodo zmožni za delo zaradi bolezni, poškodbe, nosečnosti, poroda in drugih primerih (nega

obolelega družinskega člana, izolacija itd.) izračunala osnova za nadomestilo osebnega dohodka od zaslužka po obračunskih obdobjih gospodarskih in drugih organizacij. Če bo obračunavala organizacija čisti dohodek in izplačevala osebni dohodek vsak mesec, se bo izračunala osnova na podlagi osebnega dohodka zavarovanja v zadnjih treh mesecih pred oboletjem. Če ima gospodarska organizacija trimesečni obračun, se vzame za osnovo nadomestila povprečni osebni dohodek, izračunan za prejšnje obračunsko trimesečje. (Na primer: če zavarovane zbolijo junija, bo za osnovo osebni dohodek, izplačan za trimesečje januar-marec, če je v trimesečju že opravljen končni obračun). Če ima organizacija samo letni obračun, med letom pa izplačuje samo akontacije na osebni dohodek, se bo osnova za nadomestilo izračunala na podlagi povprečnega osebnega dohodka prejšnjega leta.

Zavarovane, ki ni zmožen za delo več kot eno leto, lahko zahteva povečanje svojega nadomestila osebnega dohodka, če se je med tem časom povečal povprečni osebni dohodek vsem delavcem v organizaciji, v kateri je tak bol-

nik zaposlen, najmanj za 5 odstotkov.

Zakon zagotavlja stoodstotno nadomestilo po opisanem izračunu za tiste zavarovance, ki so za delo nezmožni zaradi nesreče pri delu ali poklicnega obolenja, za čas nosečnosti in poroda, za vaje in spremljevalce bolnika. V drugih primerih bolezni pa gre zavarovancu nadomestilo za prvih 7 dni 80 odstotkov, nad 7 do 60 dni bolovanja 90 odstotkov, če ima zavarovane neprekinjeno 9 mesecev zaposlitve ali pa s prekinitvami 18 mesecev v zadnjih dveh letih. Če zavarovane do časa, ko je postal delanezmožen, ne izpolnjuje predhodni staž zaposlitve mu gre za prvih 7 dni 60 odstotkov, nad 7 dni do 60 dni pa 70 odstotkov nadomestila. Od 61. dneva nezmožnosti za delo dalje pa gre 100 odstotno nadomestilo vsem zavarovancem ne glede na delovni staž in vrsto bolezni.

Mimo tega zakon zvišuje odstotek nadomestila med zdravljenjem v bolnici ali drugem stacionarnem zavodu. Zavarovane, ki ne vzdržuje nobenega družinskega člana, bo prejel med zdravljenjem v bolnici 60 odstotkov nadomestila (dosedaj 50 odstotkov), zavarovane (Nadaljevanje na 4. strani)

Odkrita razprava o perečih vprašanjih

Kaj so se pomenili na javni tribuni občanov v Mokronogu pretekli petek zvečer, ko je vkljub žetvi in košnji prišlo v dvorano združnega doma več kot 200 ljudi? - Hvaležna in koristna oblika za izmenjavo mnenj - Občani želijo temeljitih pojasnil od občinskega ljudskega odbora in vodstev krajevnih organizacij

Veliko je bilo zanimanja za javno tribuno, ki jo je sklicala za 20. julij zvečer krajevna organizacija SZDL v Mokronogu. To je bila pokazala tudi udeležba, saj je bila dvorana združnega doma navkljub žetvi in košnji popolnoma zasedena. V več kot triurni razpravi so obravnavali številna vprašanja od zdravstvene službe do nedelavnosti društev in organizacij.

Brezbrizen odnos občinskega ljudskega odbora Trebnje v preteklih letih do zdravstvene službe ima hude posledice. Samo en zdravnik za 18 tisoč ljudi! To je verjetno edinstven primer v državi. Mirenska in mokronoška dolina sta praktično brez zdravstvene službe. Dvoje vprašanj na javni tribuni bi lahko združili v eno. Kako dolgo bo tako stanje zdravstvene službe v občini, zlasti v Mokronogu. Zakaj dela na preurejanju zdravstvene postaje ne potekajo po načrtu in hitreje, kdaj bodo dokončana? Zakaj vsak zdravnik beži iz Mokronoga? Razprava je razjasnila nekatere probleme.

Preurejanje zdravstvene postaje poteka divje, brez načrtov in brez gradbenega dovoljenja. Pozneje so načrte dobili in tudi predračun, gradbenega dovoljenja pa še sedaj nimajo. Izdati bi ga moral občinski ljudski odbor. Namesto tega je občina na zahtevo gradbene inšpekcije dela ustavila. Odluk o tem je poteval iz Trebnjega do Mokronoga od 21. maja do 14. julija! Komentar k temu je odveč. Ostalo dokumentacijo za izvajanje del in črpanje odobrenega kredita bi moral preskrbeti Zdravstveni dom Trebnje. Pa je ni, vse do danes ne, ker očitno tam niso zainteresirani na

boljši zdravstveni službi v Mokronogu.

Nepravilen odnos posameznikov do zdravnikov in prenapljena javna kritika sta pripomogla med drugim k odhodu zdravnikov iz Mokronoga. V razpravi pa so odkrito pokazali na vzrok dokajšnjih težav v funkcioniranju zdravstvene službe in razpoloženju zdravnikov. To je po javnih navedbah bolničarka v zdravstveni postaji. Ta dela razlike med pacienti in s tem povzroča nezadovoljstvo, hoče pa menda tudi o vsem odločiti. Med navzočimi ni bilo nikogar, ki bi zanikal te navedbe, pač pa so z njimi soglašali in predlagali, da se zaposli na tem mestu drugo moč. Razprava je izvenela v odločno zahtevo, da občinski ljudski odbor čimprej organizira zdravstveno službo v Mokronogu. Sodijo, da za nastavitve primerne zdravniške terapije ni opravičljivih ovir. Imajo stanovanje za zdravnika, prostori postaje

pa bodo tudi sodobno urejeni in opremljeni, le dela je treba pospešiti. Celotna ureditev in oprema bo stala blizu 5 milijonov dinarjev.

Mokronožani se nikakor ne morejo sprijazniti z likvidacijo podjetja »Naši izdelki«, posebno pa še ne z načinom, kako so odpravili delovno silo. Zahtevajo, da občina pokliče na zagovor direktorja, ki je v enem letu zapravil podjetje. Niso štedili z upravičenimi očitki predstavnikom občine, ki so imeli gluha ušesa na pripombe in predloge občanov glede gospodarjenja v tem podjetju. Delavkam so predložili v podpis nekake pole, s čimer so nevede podpisale prekinitve delovnega razmerja. Niso dobile niti minimalnih osebnih prejemkov, niti ne prejemajo podpore v času nezaposlenosti. Vzlic temu ima podjetje 3.400.000 dinarjev izgube. Predsednik ObLO je obljubil, da bodo to zadevo takoj proučili in spravili v sklad z zakonitostjo. Stavbo bivše sodnije občina zaenkrat drži v sedanjem stanju za morebitno novo podjetje. Za gradnjo vodovoda obstaja dosedaj samo načrt, za katerega ne vedo, kdaj ga bodo lahko uresničili. Pri tem računajo na pomoč občine. Še sedaj ni razčiščeno, kje naj zgrade javno izlivko za potrebe trga. Ne najdejo primerne prostora ali pa so zahteve lastnikov, kjer bi bila izlivka, pretirane. Po

vojni so zgradili novo perišče, sedaj pa je neuporabno. Potrebno je zgraditi novo. Polovico denarja bo dal krajevni odbor, polovico naj prispevajo koristniki perišča.

Ostre besede so padale spet na račun slabega kruha. Skrajni čas je, da se vprašanje preskrbe s kruhom uredi. Če tu ni mogoče doma, je treba poiskati možnosti za dovoz kruha od drugod. Ne strinjajo se tudi, da bi se podjetje »Mesoizdelki« z združil s kmetijsko zadruzo. Za tem sumijo težnjo po likvidaciji podjetja »Mesoizdelki«. Bojijo se tudi poslabšanja preskrbe z mesom. So pa zato, da se mesarska podjetja v občini združijo in da povečajo dejavnost. Na poslovanje zadruge je bilo več kritičnih očitkov. Zamerijo

predstavnikom zadruge, da niso prišli na razgovor z združniki, ko so jih ti povabili v Mokronog.

Zakaj tako mrtvilo v delu društev in organizacij? Klub množičnih organizacij še ni zaživel. Televizor je v šoli, moral bi pa biti v prosvetnem domu. Prizadevanje sekretariata krajevnih organizacij SZDL, da bi poživeli delovanje društev in organizacij, ni imelo učinka. Nedelavnost društev in organizacij je vzrok, da občani niso seznanjeni z vsem, da se stvari ne rešujejo kot je potrebno. skratka, da družbeno življenje ni razgibano, kot je bilo včasih. Sklep o tem se glasi, da ponovno skličejo vodstva organizacij in društev, da se delo poživijo.

Blizu 20 sklepov in zaključkov, ki so jih sprejeli po več kot triurni razpravi, nalaga občinskimi in krajevnim organom obilo odgovornih nalog. Na prihodnji javni tribuni bo treba poročati, kaj je bilo storjenega glede na razpravo in zaključke na prvi javni tribuni.

Seja zbor proizvajalcev

V ponedeljek popoldne je bila seja zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Videm-Krško. Govorili so o proizvodnji v prvem polletju in poslušali poročilo komisije za pregled pravilnikov o delitvi čistih in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah. Zbor je bil komaj sklepčen in tudi razprava ni bila pestra. Več o seji bomo poročali v naslednji številki.

Na sejmišču: malo živine

Zaradi ugodnega vremena, ki zahteva od kmetovalcev obilo dela na polju, je bilo v ponedeljek na žilvinskem sejmišču v Novem mestu malo prometa. Le 495 prašičev je bilo kupcem na voljo, prodanih pa je bilo 296. Cena se od zadnjega sejma ni spremenila. Tudi tokrat so prodajali prašiče od 4800 do 13.000 din.

Proslavili smo dan vstaje

Množičnost, sproščenost in dobra volja so skupni imenovalci letošnjih proslav 22. julija. Delovni ljudje našega okraja so v nedeljo jutraj odšli na Gorjance k Miklavžu, pa h gradu Hmeljnik, v Polje pri Dol. Topičah in drugam. Občani Vidma-Krškega so preživel dan ob Savi ali v kopelišču Celuloze, mnogi so poslušali govor tovariša Aleksandra Rankovića po radiu ali televiziji, številni pa so odšli na izlete in zborovanja v partizanske kraje. Sindikalna podružnica tovarne papirja je pripravila kolektivni izlet na Bohor s parolo »Po poti XIV. divizije«, kjer je pripovedoval o borbah in zmagah

rojak polkovnik Alojz Pacek-Platin. Kolektiva kovinarjev z Vidma in »Rese« sta praznovala dan vstaje s Kostanjevici, TE v Brestanici pa je pripravila tradicionalna športna tekmovanja. Rudarji s Senovega so obiščali partizanske Lošce in tam preživel prijeten dan.

2500 LJUDI V HRASTU PRI SUHORJU

Prebivalci partizanskega Hrasta so se pripravili na 22. julij še posebno slovesno: odkrili so spominski kamen in sprejeli v goste množico nekdrvih borcev aktivistov in prijateljev. Ze dan pred proslavo so v vseh

hišah pekli kruh kakor nekoč med vojno; fantje in dekleta, žene in moške iz vseh vasi okrog Hrasta so pomagali, da je bila vas kakor prenovljena, čista in vabljiva. Nekdanje borce in goste, med katerimi je bilo tudi 140 članov organizacij ZK in rezervnih oficirjev iz Trbiča, je toplo pozdravil predsednik krajevnega odbora Jože Petric, za njim pa je govoril o delu Bele krajine za našo svobodo in o predanosti našega ljudstva KPJ, OF in socialistični graditvi domačin — prvoborec polkovnik Janez Kramarič. Podrobno je opisal nastanek prvih partizanskih črot v Beli krajini in njihovo najpristnejše zvezo z ljudstvom, ki je dobilo vero v lastno moč spričo uspešnega dela Partije in zmag nad okupatorjem. Tovariš Kramarič je zatem odkril spominski kamen, ki ga je izdelalo gradsko podjetje MARMOR po osnutku Jožeta Zamljena, delegacija ZB iz Trbiča je položila vence, v imenu domačinov pa je prevzel varstvo nad skromnim, a pomembnim spominskim kamnom tovariš Petric. Sledil je lep kulturni spored v katerem so sodelovali metliška godba na pihala, pevec Svobode »Dusan Jereb« iz Novega mesta in domače pionirke. — Popoldne se je razvilo na Hrastu prisrčno ljudsko praznovanje, kjer so se srečali mnogi stari borci, znanci in prijatelji.

V SPOMIN 27 ŽRTVAM NA OTOKU PRI SKOČJANU

V nedeljo popoldne so na Otoku pri Skočjanu v okviru proslav DNEVA VSTAJE odkrili grobnico in spominsko obležje. Na slavo se je zbralo več sto ljudi, med njimi svoji padli borci in žrtve fašističnega nasilja, člani organizacij Zveze borcev NOV in domačini iz okoliških vasi.

Spominsko slavo je začel Jože Cvelbar, ki je poudaril pomembnost dneva vstaje. Boje slovenskega ljudstva za obstoj od naselitve na tem ozemlju do 1941 in med leti NOB je lepo opisal upravnik študijske knjižnice »Mirana Jarca« Bogo Komelj, ki je zlasti podrtal zgodovinski pomen nastanka oboroženega boja proti okupatorju tudi na tem področju, kjer je v neposredni bližini potekala mejna črta dveh fašističnih okupatorjev, Nemčije in Italije. Tovariš Komelj je nato odkril spominski steber na grobnici, pionirske škocjanske šole pa so recitirale in zapele v spomin na 27 padlih borcih in žrtveh fašističnega nasilja, ki so tu našli zadnje počivališče. Partizanske žalostrinke in borbene pesmi je pel še moški zbor Svobode iz Novega mesta, sodelovala pa je novomeška godba na pihala. Predstavniki ObLO, organizacij in svoji padli so položili vence in šopke cvetja.

Po spominskem slavu na otoškem pokopališču je bila v dobriški gozdu kakor drugod prijetna družabna prireditve. Lepo so proslavili dan vstaje tudi v Semču, kjer je bil 21. julija zvečer koncert pevskega zbora GRAFIKE iz Ljubljane v nedeljo pa so ob navzočnosti 2000 ljudi odkrili spominsko ploščo 176 padlim s semiškega področja. Govoril je prvoborec Janez Vitkovič iz Črnomlja, sodelovali so pevec Grafike in pionirji. Načrt za spominsko ploščo je izdelala tov. Hanzljeva, posvetilo pa je napisal prof. Jože Dular iz Metlike.

Rudi Hrvatini

Pred razveseljivim vinskim dogodkom

28. julija bo komisija za ocenjevanje vin, ki so razstavljena na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, zaključila svoje delo. V komisiji je 14 degustatorjev (pokuševalcev vin), ki bodo ocenili 733 vzorcev vin iz 14 držav: Avstrije, Avstralije, Francije, Grčije, Italije, Madžarske, Maroka, Zahodne Nemčije, Nove Zelandije, Romunije, Spanije, Turčije in Jugoslavije. Pričakujemo, da bodo tudi letos kot vsako leto jugoslovanska vina prejela vrsto zlatih, srebrnih in bronastih kolajnz ter tako še bolj utrdila mednarodno priznanje za svojo kvaliteto.

Smrtni skok z nezavarovanega mostu

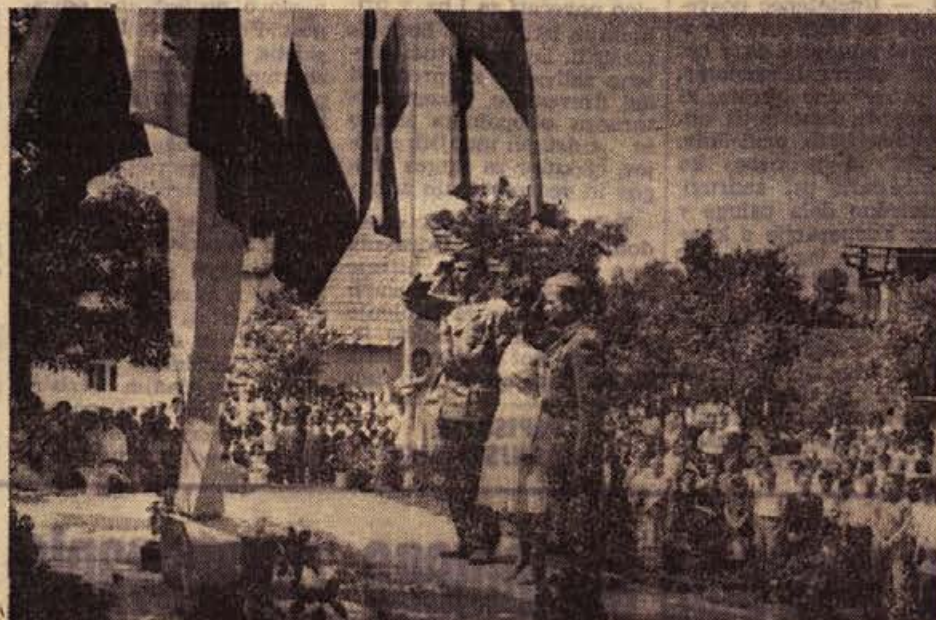
Nedavno se je 29-letni Mihael Podgoršek iz Drame nekoliko vinjen vračal proti domu. Peljal se je s kolesom. Ko je vozil po mostičku čez potok pri Družinski vasi, je nenadoma zavil s cestišča in se preukrenil 2,5 m globoko. Skok je bil tako nasrečen, da si je Podgoršek pri priči zlomil tilnik in si hudo poškodoval glavo. Obležal je mrtve.

Na tem mestu sta bili prej že dve podobni nesreči, vendar ni bilo hujskih posledic.

Do nesreče prav gotovo ne bi prišlo, če bi imel gost ograjo. Brez ograje je most že štiri leta, od takrat, ko so tamkaj de-

lale mladinske delovne brigade. Porušili so jo tovarnjaki investitorja, ki je po tej cesti dovažal material. Brigade so odšle, avtomobilska cesta je bila zgrajena, most pa je ostal brez ograje.

Zakaj tako, se sprašujemo ob ugotovitvah, da je v okraju še precej večjih in manjših mostov, ki nimajo varnostne ograje. Kaj res ne najdemo sredstev in časa, da bi voznikom in pešcem zagotovili varen prehod preko potokov? Kaj pokaže krajevne skupnosti, ki so nedvomno prve poklicane, da same uredijo podobne probleme?

Partizanski pozdrav ob novem spominskem kamnu v Hrastu pri Suhorju — z nedeljskega slavlja ob proslavi 20. obletnice partizanskega napada na Hrast in 21. obletnici vstaje slovenskega ljudstva

(Nadaljevanje s 3. strani)

vanec, ki vzdržuje enega člana 80 odstotkov (dosedaj 75 odstotkov), zavarovane, ki vzdržuje dva člana 90 odstotkov (dosedaj isto), zavarovane, ki vzdržuje tri ali več članov, pa 100 odstotno nadomestilo od pripadajoče osnove. Isti odstotki veljajo tudi za upokojence in invalide, če se zdravijo v bolnicah, le da se njim upošteva za osnovo mesečni znesek pokojnine, ki ga upokojenec dobi od socialnega zavarovanja po odločbi.

O višini pogrebne, podpore za opremo novorojenčkov in višini dnevnice ob potovanju zavarovanih oseb v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenega varstva nalaga zakon, da mora o tem odločiti za svoje območje skupščina komunalne skupnosti v okvirih, ki jih bo določila jugoslovanska ozi-

roma republiška skupnost socialnega zavarovanja.

Denarna nadomestila samo zaradi obolenj in poškodb pri delu so znašala leta 1958 84.553.000 din, v letu 1961 pa 183.508.000 din (povečanje za 117 odstotkov). Ta nadomestila so se povečala v letu 1961 v primerjavi z letom 1960 za 51.400.000 din, od tega odpade 24.000.000 din več izdatkov zaradi višjega staleža bolnih v letu 1961, čeprav ni bilo v tem letu posebnih obolenj — epidemij.

Od 1. januarja 1963 bodo gospodarske organizacije in drugi zavezanci prispevka izplačevali nadomestila osebne dohodka v vseh primerih zadržanosti zaradi bolezni, poškodb pri delu za prvih 30 dni razen za

porodnice in v primeru izolacije zavarovancev, ko gre nadomestilo od prvega dne v breme socialnega zavarovanja. Po novem letu bremenijo gospodarske in druge organizacije tudi vsi drugi stroški zdravljenja zavarovancev do 30 dni, ki nastanejo zaradi posledice poškodbe pri delu ali poklicnega obolenja (na primer ambulantno in bolnično zdravljenje, zdravila, potni stroški itd.). Organizacije bodo dobile za kritje teh stroškov določeno višino prispevka od socialnega zavarovanja, ki pa še ni znana, ker bodo o tem še izdani naknadni predpisi, vendar bo ta prispevek verjetno izračunan po družbenih povprečnih merilih zveze republike oziroma

komune. Tiste organizacije, ki bodo imele izpad z dela zaradi bolezni in poškodb povprečjem, bodo prizadele, ker bodo morale iz sklada osebnih dohodkov kriti razliko. Zato je prav, da se že sedaj pričnejo zanimali za vzroke velikih izpadov z dela zaradi bolezni in poškodb pri delu in izven dela ter analizirajo tako stanje s samoupravnimi in sindikalnimi organi kolektivni in zavzamejo določena stališča in ukrepe za odpravo pomanjkljivosti in zboljšanje delovnih pogojev. Pri tem pa je nujno, da se organizacije povežejo z zdravstvenimi delavci, predvsem z zdravniki svojega področja, ki so pripravljene sodelovati pri izboljšanju zdravstvenega stanja zavarovancev, kar je

tudi njihova službena dolžnost. S tem sodelovanjem se bodo bolj resno odkrivali tudi vsi tisti zavarovanci — namišljeni bolniki, ki »zisljujejo bolniški stalež od zdravnikov zlasti v času, ko imajo doma razna opravila in dela, saj ima socialno zavarovanje o tem nešteto ugotovljenih primerov. Novi zakon predvideva do 20.000 din kazni za take zavarovance, ki se ne bodo držali zdravniških navodil o načinu uspešnega zdravljenja ali če se bodo bavili z gospodarskimi dejavnostmi v času staleža bolnih. Poleg take kazni izgubi zavarovalec tudi nadomestilo osebnega dohodka. V splošno družbeno korist bodo morale gospodarske in druge organizacije, zdravstveni delavci in socialno zavarovanje zavzeti najostrejše mere proti vsem tistim, ki kršijo bolniški red.

Za novo šentjernejsko šolo

»Ne, samo da se je začelo! Zda pa verjamemo, da bo nova šola...« Tako govorijo te dni v Šentjerneju in njegovi širši in bližnji okolici. Kakor blisk se je pred tedni raznesla novica: »Novo šolo zidajo!«

V Šolski kroniki najdemo potrdilo za prijetno vest:

— 11. junija 1962: začetek temeljskih del za novo šolo.

— 11. julija 1962: danes je podjetje PIONIR začelo betonirati temelje.

— 16. julija 1962: temelji so zbetonirani; zdaj so na vrsti prvi zidovi...

Zares, šentjernejski so si oddahnil: zdaj ni več dvoma — na travniku, levo ob cesti proti Prekopi, se že vzpenjajo kvišku zidovi velike šole, drugega doma 650 otrok šentjernejskega šolskega okoliša.

Začetki segajo tja v leto

1955, ko so stekli prvi resnejši pomenki o tem, da bi namesto v vojni zgorale stare šole postavili novo. Zda imajo otroci iz Šentjerneja in okolice pouk v 3 stavbah: v starem farovžu, v nekdanji žandarmarijski hiši in kmetijski šoli. O tem, da se stropi vdajajo in da med poukom ni varno trdo stopati po razredih starega župnišča, ki je bilo postavljeno kot stanovanjska hiša že leta 1888, da diši zlizana šolska oprema po avstro-ogrski monarhiji in podobnem zda ne kaže več govoriti. No, takrat, leta 1955, je zaradi pomanjkanja sredstev in drugih vzrokov spet vse utihnilo.

Februarja 1960 so dale Socialistična zveza, osnovna organizacija Zveze komunistov, šolski odbor in vodstvo šole novo pobudo: Zbralo se je 25 ljudi in spet so stekli resni po-

menki o neodložljivi potrebi po gradnji nove osnovne šole. Imenovali so gradbeni odbor, Ivan Gornizel pa je prevzel zbiranje materiala. Delo se je vleklo do jeseni, ko je spet začelo kazati, da z novo šolo še ne bo nič. Šentjernejski in starši otrok iz okoliških vasi so takrat krepko podprli pripravljana dela: obljubili so 104 kubične metre lesa, 72 prostovoljnih delovnih dni, 79 dni voženj z vprego in drugo. O tem je takrat poročal tudi Dolenjski list. Od obljubljenih 104 kubikov pa so ljudje za začetek posekali in pripeljali samo 12 kubikov lesa; ugibanje, ali bo zrasla nova šola ali ne, je preprečilo nadaljnje prispevke.

Preteklo sredo je bil v Šentjerneju sklican sestanek vodstev političnih organizacij: SZDL, ZK, šolskega odbora in gradbenege odbora. Pomenili so se o vsem potrebnem, da bi začetek gradbenih del nove šole kar najbolj podprli. Medtem ko bosta prispevala glavni delež za novo šolo občina in okraj, naj bi prebivalci zbrali potrebna sredstva za notranjo opremo šole. Krajevna organizacija Socialistične zveze bo prevzela glavno nabiralno akcijo med občani. Prispevke, ki smo jih malo prej omenili, so došle obljubile predvsem šele 4 vasi šolskega okoliša, delno pa posamezniki iz 9 drugih vasi; v šentjernejskem okolišu je 59 vasi, zato pričakujejo močno podporo. Zda bodo v Šentjerneju in vsej okolici imeli množične sestanke volivcev, kjer se bodo pomenili o novi šoli in prispevku, ki ga bodo zanj dali občani, domači delovni kolektivi in organizacije. Predvsem računajo na pomoč podjetij, ki naj bi s sredstvi iz svojih skladov pomagala opremiti novo šolo. Veliko pa bodo lahko v lesu, voznjah, delu ali v drvah prispevali starši otrok, saj želijo vsi, od prvega do zadnjega, da bi njihovi otroci prišli

čimprej vsako jutro v čiste, tople, svetle in novo urejene učilnice!

Novo šentjernejska šola bo imela v 4 etažah 9 učilnic, 2 delavnice, šolsko kuhinjo in jedilnico, skladišča za drva, upravne prostore, kabinete in sanitarije. Telovadnice za zdaj ne bo, lahko pa jo bodo prizidali kasneje, kakor tudi nove učilnice. Tudi ko bo nova šola zgrajena, bodo morali imeti pouk še vedno v 2 stavbah in 2 izmenah. Zda obiskuje šentjernejsko šolo 639 učencev, v jeseni pa jih bo že 666. Prihodnja leta bo obiskovalo to šolo 700 do 720 otrok, že letos pa bo imela 22 oddelkov s 23 učitelji. Gradbena dela bodo znašala okoli 80 milijonov dinarjev, za notranjo opremo pa bo treba zbrati kakih 6 milijonov.

Zato so se te dni na šentjernejskem področju začeli prvi sestanki, na katerih govore ljudje predvsem o šoli. Gre za sodelovanje staršev, podjetij in organizacij, da bi vložili v gradnjo nove šole vse svoje sile in tako omogočili otrokom, da se čimprej vselijo v nove prostore! Če bodo zbrana sredstva za opremo letos in prihodnje leto, bi lahko šolo odprli na jesen 1963.

To pa je največja želja vseh ljudi s šentjernejskega šolskega okoliša! Upamo, da bo uresničena. Naj pohvalimo požrtvovalne delavce in tehnične SGP PIONIR iz Novega mesta, ki z deli prizadevanje in uspešno hitijo, prebivalcem pa želimo, da bi pri tej veliki pridobitvi krepko sodelovali!

Medtem ko klečejo kiparji v Kostanjevici dobro krakovsko hrastovino, udarjajo diela udeležencev II. simpozija FORMA VIVA v Seči pri Portorožu v istrski marmor. Na sliki vidite slovenskega kiparja Janeza Lenassija, tu pa delajo tudi Jovan Kratohvil iz Beograda, Branko Ružič iz Zagreba, Japonec Hosoi Yoshio, Bolivijec Teddy Carasco, Avstrijec Otto Eder in Holanec Lea De Vries. V Portorož bodo prišli še kiparji iz Etiopije, Indije, Poljske in Italije. Velika, mednarodna družina umetnikov iz vsega sveta spoznava sebe, naše kraje in ljudi in zapušča dela svojih rok v novih galerijah na prostem. Forma viva — živa oblika...

Tole so temelji in prvo zidovje nove šentjernejske šole. SGP PIONIR iz Novega mesta res hiti, da bodo vsa dela pravočasno končana in da bo dobil kraj dostojno šolsko poslopje, mladina pa svoj drugi dragi dom

Prijatelj iz Venezuele

Tih je, skromen, malce zamisljen, kakor bi neprestano mislil na svojo domovino in na vse, kar je pustil doma. Kviti njegova domovina Venezuela je daleč, daleč preko mnogih dežel in mornj. Toda 27-letni kipar iz Venezuele PEDRO BARRETO, ki je o simpoziju v Kostanjevici zvezel iz venezuelskih časopisov, se je kaj hitro odločil za tako dolgo pot. Ni ga zamikala samo jugoslovanska umetnost (dobro pozna Tršarjeve umetnine, ki so bile razstavljene na skupinski razstavi v Londonu), želel je tudi sam stopiti na tla prijateljske Jugoslavije, o kateri je toliko slišal in bral. Zelel je, da bi tu-

di sam prispeval nekaj za kostanjevsko galerijo in jo tako obogatil.

Pogovor z njim ni bil težak, saj dobro govori francosko in italijansko. Teh jezikov se je naučil ko je po končani akademiji v Caracasu odšel za dve leti v Pariz in za eno leto v Rim.

— Kako ste sprejeli vest, da boste odšli v Jugoslavijo?

— Poti v Jugoslavijo sem se že dolgo veselil, zlasti ker bi rad spoznal nekatere jugoslovanske umetnike, katerih dela sem videl na londonski razstavi. Ko sem dobil pismo od vaše ambasade, s katerim sem bil povabljen v Kostanjevico, nisem dolgo pomišljal. Cenim jugoslovansko umetnost in sem prijatelj Jugoslavije.

— Bi povedali, ali imajo vaša dela tudi pečat venezuelske ljudske umetnosti?

— O tem ne bi mogel govoriti, ker je v Venezueli veliko narodov, ki imajo kajpak vsak svojo ljudsko folkloro. Oblikujem predvsem v modernem, abstraktnem načinu.

— Morda imate kakšen poseben namen v zvezi s simpozijem?

— Ne, razen prijateljstva. Hočem biti prijatelj vsem, ki jih poznam in jih bom še spoznal.

— Pa vaš »konjiček«?

— Delo, vetrarno delo, zlasti v umetnosti.

In Pedro Barreto je že

vzel orodje, dielo in leseno klavirce in na pol sklonjen udarjal s klavircem po dletu.

Pedro Barreto pri delu

Iveri so letele vseprek, on pa je delal, dolbel, stopil malo vstran in opazoval. Bo! Skulptura dobiva povsem zamišljene oblike.

IVAN ZORAN

Nova knjiga B. Travna v slovenščini

Prešernova družba je izdala te dni v svoji popularni zbirki LJUDSKA KNJIGA delo znanega pisatelja B. Travna »General iz džungles«, kar je nadaljevanje njegove znane knjige Upor obešencev. Pisatelj stalno živi med preprostim ljudstvom v Mehiki, od koder črpa tudi največ motivov za svoja dela. Piše v več jezikih, največ v nemščini in je s svojim posebnim načinom življenja uganka za vso svetovno javnost. Pri »odkrivanju« pisateljeve narodnosti smo sodelovali tudi Slovenci, saj kažejo nekateri znaki na to, da bi bil iz naših krajev.

UREDNIŠTVO

Popravek tiskarske napake

V preteklem tednu smo v članku »KIPARKA HAVA MEHUTAN« omenili izjavo izraelske umetnice, da je na razvoj kiparstva v Izraelu predvsem vplivalo »arabsko« kiparstvo. V rokopisu pa smo pravilno zapisali »abstraktno kiparstvo« in prosimo bralce, da ne ljubo napako oprostijo, pravtako pa tudi druge tiskarske napake, ki nastajajo pri delu v tiskarni v Ljubljani in katerih nismo krivi.

Svet naivnih umetnikov

V soboto zvečer je Kostanjevica na Krki spet doživela enega svojih praznikov. Na Lamutovem razstavišču je Gorjupova galerija odprla zanimivo razstavo jugoslovanskih naivnih umetnikov. Otvoritev razstave je bila hkrati tudi počastitev dneva vstaje slovenskega ljudstva, na kateri je prvi govoril upravnik osnovne šole Lado Smrekar. Opisal je prizadevanja Gorjupove galerije, ki se je aktivno vključila v množično ljudsko-prosvetno delo ter v kulturno vzgojo domačega kraja. Predstavil je gostom, med katerimi so bili tudi član Izvršnega sveta LS LRS Beno Zupančič, slikar Krsto Hegedušič iz Zagreba, podpredsednica OLO Novo mesto inž. Vilma Pirkovič ter vsi udeleženci II. simpozija FORMA VIVA, in domačinom zagrebškega časnikarja Gerharda Ledića, znanega »lutajučeg« reporterja VJESNIKA U SRIJEDU, ki je zbral 250 del jugoslovanskih naivnih kiparjev in slikarjev znane hlebinske šole. Tov. Ledić je govoril nato o pomenu naivnih umetnikov in njihovih delih, pred ogledom 48 del pa je operni tenorist Jože Gostič zapel arijo iz »Eras« in več drugih pesmi; pri klavirju ga je spremljal letošnji Trdinov nagrajenec Slavko Mihelčič.

umetnin naših naivcev, dela 17 slikarjev in 12 kiparjev. Razstava je zbudila precejšnje zanimanje in si jo je vredno ogledati, saj tako velikega iz-

47. svetovni kongres esperantistov

Od 4. do 11. avgusta bo v Kopenhagenu na Danskem pod pokroviteljstvom predsednika danske vlade 47. svetovni kongres esperantistov. Na kongresu bodo ocenili vlogo mednarodnega jezika in pregledali vsa dela, ki so bila doslej tiskana v esperantu. Med drugim bo posebna tema na kongresu posvečena vplivu mladine na reševanje svetovnih problemov.

Mednarodni geografski teden

28. julija se bo v danskem mestu Odensee pričel geografski teden, ki ga vsako leto organizira mednarodno združenje geografov. Kongresa se bodo udeležili tudi predstavniki iz Jugoslavije, ki bodo razpravljali o dveh temah: o ljudski umetnosti v Jugoslaviji in o ljudski glasbi v naši državi.

Vsok četrtek: DOLENJSKI LIST!

bora del naivnih umetnikov Jugoslavije doslej v Sloveniji še nismo imeli.

Gerhard Ledić, novinar VJESNIKA U SRIJEDU, razlaga skupini obiskovalcev razstave Svet naivnih v Kostanjevici dela naših slikarjev in kiparjev — naivcev

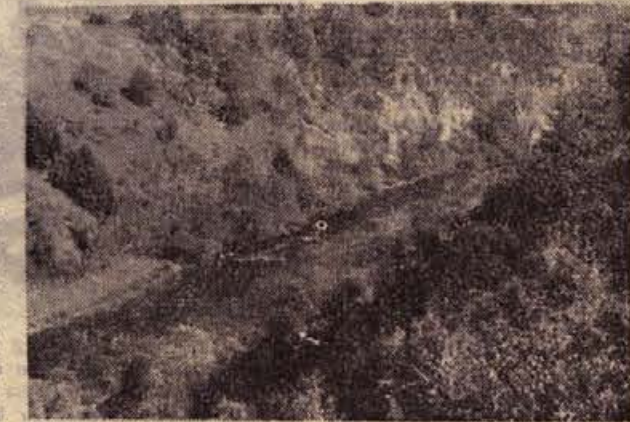
NAŠE VODE IN ŠPORTNI RIBOLOV

Najlepša in najbogatejša dolenska reka je Krka, ki ima več zelo lepih, s samonaj bogatih pritokov, kot so Radešica, Težka voda, Radeški potok, Pendarjevka, Radulja, Račna, Kobliščica, Studena ter Temenica in Mirna; le-ti sta bogati tudi belih rib. Krka je najbogatejša izmed naših voda, zanima prav zaradi pestrosti flore in favne, ki privlači najzabavnejše športnega ribiča in tudi naravoslovca.

Krka je glavna odvodna žila Dolenjske, značilna predstavnica zanimivih in s ribami bogatih, pestrih kraških voda. Njen osnovni izvir je potok Breg, ki se pri Višnji gori združi s potokom Biče ter se do zatočne jame imenuje Dobrava. Tam ponikne in kot Krka pride na dan blizu vasi Videm-Krka, kjer dobi močnejše pritoke. Od izvira teče Krka proti jugozahodu ob Zagradcu, Zulfenberku, Dvornu in Soteski, kjer se vije po ozki soteski s prelepimi slapovi na vsem svojem gornjem toku. Tu nima močnejših pritokov, pač pa obilo podzemnih pritokov, kar je značilno za kraške vode.

Pliše Stojan Jakovljevič

Krka je zaradi svoje lepote in ribjega bogastva izredno zanimiva za športnega ribiča. Pristop k bregovim je od izvira do izliva zelo ugoden, razen nekaj izjem v zgornjem toku na oaseku Marična vas—Drašča vas in Polje—Rumanja vas pri Stranovcu.

Kanjon Krke se lahko kosa s prenekatero svetovno znano naravno lepoto

Skrite lepote ob reki

Krka, najlepša reka Dolenjske, je za ribiča in turista neizčrpen vir športnih in estetskih užitkov, kajti industrijske odpadke še niso v večji meri skalile prozorne zelene vode. Živahen gorenji tok Krke poživlja mnogi slapovi, od Novoga mesta naprej pa otoki, ki jih je največ na območju Otočca. V svojem spodnjem toku je Krka že prava nizinska reka. Na največjem otoku stoji

staro znano mesto Kostanjevica. V tem delu je voda bogata vseh vrst sladkovodnih rib, zlasti platinic in podustov, dobijo pa se tudi veliki somi, krapi in ščuke.

Tudi v okolici kraja najde popotnik prirodne lepote, zlasti v dolinici, po kateri teče potok Sušica in jo obrobja vinorodno Bočje. Tu je sicer manjša, a pestra podzemna jama s kapniki, v Hrastiku pa je obširnejša jama, v kateri so do 2 m visoki stalaktiti.

Domačin Valentin Hribar v Dolski jami

Signal proti kraji

Zaradi vozičkov, ki jih uporabljajo v ZDA kupci v velikih trgovskih hišah in samopostrežnih trgovinah, so te trgovine utrpale znatne izgube. Takšni vozički namreč zelo dobro služijo v hiši in na vrtu, zato so mnogi kupci, ko so zapuščali trgovino, »pozabljali« vozičke vračati. Zaradi tega je neka ameriška tovarna izdelala nove modele. Nanje je vgradila zvočnike, ki prenašajo glasbo in reklamne tekste, s katerimi nudijo kupcem najrazličnejšo blago. Če pa kupec skuša odpeljati voziček skozi izhod, začne zvočnik na ves glas trobiti alarmne signale.

Ze zdaj rekordno številno prijavljencev

Od 13. do 21. oktobra bo v Ljubljani 9. mednarodni sejem pod naslovom »Sodob-

Voda v konzervah

Strokovnjaki pravijo, da ima mesto Bradford v Angliji najmekšeje vodo na svetu. Tekstilna industrija v tem mestu pere blago brez kakršnih koli dodatkov. Toda doslej se še nihče ni spomnil, da bi se dalo s to vodo tudi zaslužiti. Lastnik drogerije Donald Lang je opazil, da je voda iz Bradforda dobra zlasti za umivanje las. Zato je začel s njo polniti konzerve, ki jih bo prodajal po Angliji.

Louis Adamič: VRNITEV V RODNI KRAJ

Po devetnajstih letih v tujini se je pisatelj zopet prvič srečal z domovino. Kako sta ga prevzela lepota rodne zemlje in klenost njenih ljudi, nam je opisal v pričujočem delu.

Knjigo je izdala CANKARJEVA ZALOŽBA, dobite jo v vseh knjigarnah.

JACK LONDON:
KRISTOF DIMAČ
PRIPREDIL:
Stanko Simenc
RIŠE:
Janez Gruden

26 let na motornem »konjičku«

Po poklicu je sofer in poči za trgovsko podjetje »Standarda Novo mesto. Njegov motorni konjiček je znamke Zastava 615-B. Doslej je z njim prevozil nad 160.000 kilometrov.

Ivan Zoran

Nad 30 vrst različnih rib!

Tudi vodnega živalstva je tu prav vseh vrst. Krka ima posebno bogato favno: okrog 30 različnih vrst rib, od potčne postrvi do soma, s šestimi školjkami in vodnimi polži. Polna je tudi žuželk, zlasti različnih enodnevnic; pogosten je kačji pastir. Vse področje Krke pa je bogato nižjih vrst rakov postranic. Do leta 1890 je bila Krka izredno bogata z raki jelševci (Potamobius astacus L.), ki so bili znani daleč izven naših meja. To bogastvo je po popolnoma uničila kuga v letih 1880 do 1882. Ponovna vlaganja pred vojno in tudi po vojni niso dala pozitivnih rezultatov. Danes se je jelševac ohranil samo v nekaterih pritokih (Težka voda), vendar v zelo majhnem številu. Zveza ribiških društev in Novem mestu je s pomočjo Kmetijskega inštituta LRS začela 1960. l. vlagati rake v pritoke Krke. Poskusi, žal, niso bili uspešni. Vkljub tej izgubi pa je Krka ohranila izredno bogastvo rib skoraj vseh sladkovodnih vrst.

(Nadaljevanje sledi)

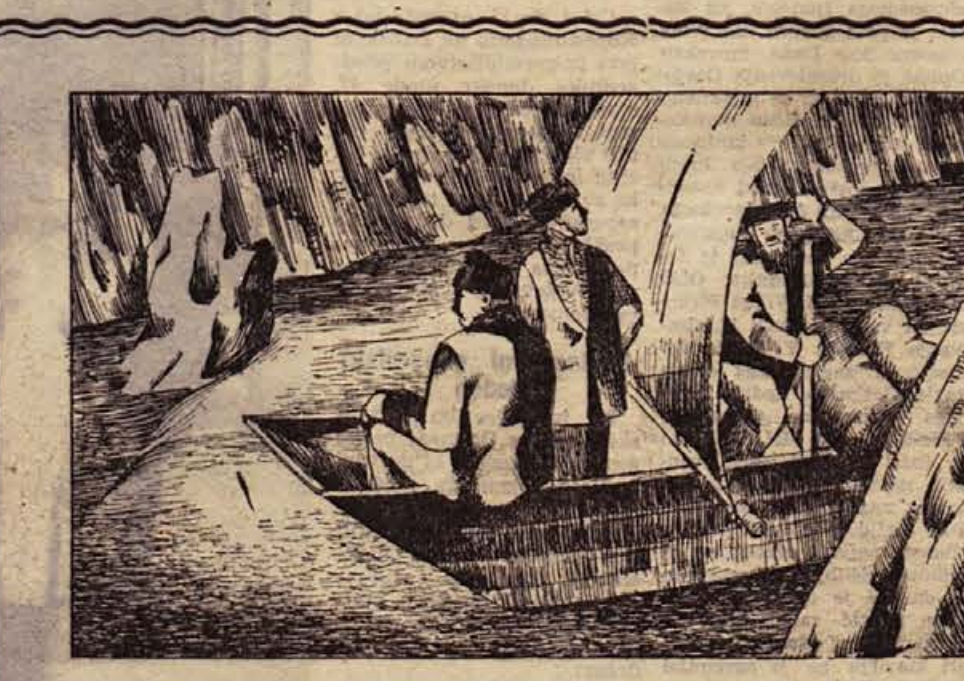
Vest, da je Ivo Zic, poklicni sofer, ki je prikratk sedel za volan 1936. leta in doslej prevažal material za vsa večja podjetja v Novem mestu kot »Navoda«, okrajni magacin, OKAP, »Roga in zdej »Standarda«, prevozil s svojim vozilom 150.000 brez generalnega popravila in karambola, je segla celo v Kragujevac in razveselila tamkajšnje javnost. V znak priznanja je upravni odbor »Zastava« 12. julija sklenil, da soferja Ivota Zica nagradi za 100.000 km prejme diplomu, značko za vozilo, značko za vestno vožnjo in zlato uro, za naslednjih 50.000 km pa tranzistorjski sprejemnik. S tako uspešno vožnjo in s tolikimi kilometri za seboj se ne more pohvaliti vsak voznik, posebno če teh uspehov ni dosegel v eno vozilo. Danes 54-letni Ivo Zic pa

se lahko pohvali še z marsičem drugim. V razgovoru je postregel z nekaj soferskimi zapovedmi, ki jih je sam sestavil na podlagi svojih izkušenj: — Ne vozi prehitro in ne prepočas; vedno imej občutek za pravilno vožnjo; — vzdržuj svoje vozilo, kakor bi ti bilo brat; sofer in voznik naj postane nerazdružljiva pristaletaja; — če pride do okvare, jo hitro ugotovi in ne nadaljuj vožnje, če nisi prej odpravil napake; zato je dobro, da voznik ostane čimdlje na enem avtomobilu in da ga najbolje spozna; — nikoli ne pij, če hočeš, da se boš pripeljal, kamor si namenjen; vesel boš, če se boš izognil karambolom. — Koliko boste s tem avtomobilom se lahko prevozili? sem potem vprašal. — Če bo šlo po sreči, še kakšnih 100.000 km. Seveda je to odvisno od vzdržljivosti novih delov v motorju, ki sem jih zamenjal pri generalnem. — In kam ste trenutno namenjeni? — Najprej bom peljal prehrano in galanterijo v Dolenjske Toplice, potem pa me že čaka pot v Stari trg ob Kolpi. Zglednemu vozniku Ivotu Zicu želimo še obilne prijetnih ur za krmilom njegovega motornega »konjička«. IVAN ZORAN

»NA POMOČ!« iz narasle Krke

86-letni Novomeščan Robert Ogorevc je zdrnil ponoči v naraslo reko in se obdržal na bregu tri ure — Dramatična rešitev v zadnjih minutah

12. julija zvečer je iz Krke pod Ragovin logom prihajal klic na pomoč. Sprva je bil glas močnejši, potem pa vedno šibkejši, tako da ga je pleskar Martin Čvelhar, ki stamuje ob Cesti hrujevi v Novem mestu, le komaj dojel. Hitro je po telefonu obvestil postajo LM in pripomnil, da gre očitno za utapljalčega se človeka. Ob 22.30 sta miličnika Brajer in Koren že odšla v smeri, odkoder je utopljenec klical na pomoč: eden po levem in drugi po desnem bregu Krke. Noč je bila temna in narasla reka je šumela. Ko sta bila reševalca že skoraj na mestu, kjer naj bi bil ponesrečenec, nista slišala ničesar več. Miličnika sta dolgo iskala. Slednjič se je onemu, ki je bil na desnem bregu, le posrečilo, da je našel utopljenca. Ta je bil do vratu v vodi, z nogami zarit v blato, z rokama pa se je z zadnjimi močmi krčevito oprl jemal vrbove veje. Vendar je bil že toliko slaboten, da bi ga lahko voda vsak naslednji trenutek odnesla s seboj. Reševalce je ponesrečenca s težavo izvlekel iz vode in poklical tovariša z levega brega, naj mu pride pomagat. Skupaj sta ga odnesla v bližnje Ragovo in ga

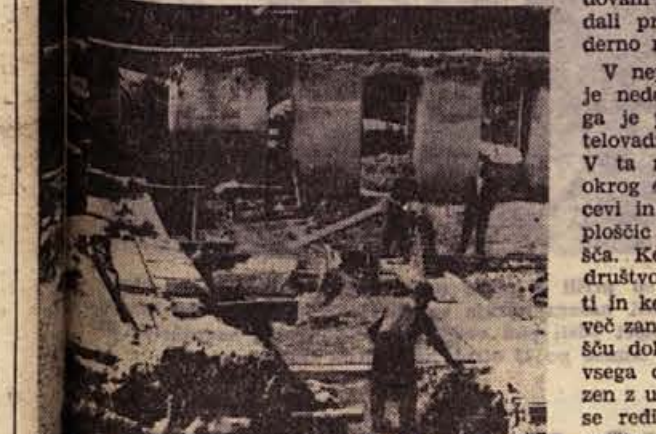

27. Jezero Lindermannovo čoln so speljali po ozki konca enega jezera do začetka drugega. Kriš in Cok darja za ta čas izgleda metet večje potok. Lahko naložen vodnem toku. Večino blaga konca enega jezera do začetka dva dni, medtem ko sta gospodarska za ta čas izgleda

MIRNA IN TURISTIČNI DINAR

Na sedem kilometrnega leži Mirna, znano že iz časov grofov. Leži ob nekakšno dolino, ki se vzhajna na področju grčevja. Danes je kot 350 ljudi vseh vrst delavci, ki delajo v tamkajšnjih

kot danes. Kaže, da je imel kraj z okolico že od nekdaj nekaj, kar je vabilo izletnike. Včasih se je samo v Bučevci gostilni ustavilo 40 do 50 gostov na dan, ki so tudi prenočili. Pogostokrat so prenočevali v zasebnih stanovanjih in privatnikom, ki so gostom postregli s pristno domačo

Alkoholnih pijač »Dana« na Mirni preureja moderno restavracijo, v kateri bodo med ostalimi tudi tajske sofe. V ta dela je vložila okrog 14 milijonov dinarjev. — Na sliki porušen bife »Dane«

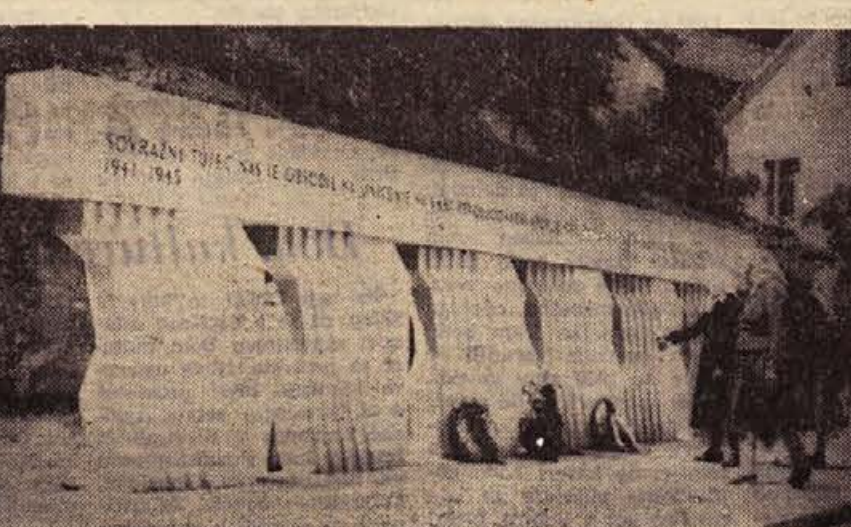
preživijo na Mirni dve dni. Če pride lahko z vlakom, kar je odvisno od ovinosti maršev. Prvi vtis, ki ga obiščajo naselje, ki je v velikem vmesnem delu v precej elementov starega pogleda samo v hrano in z dobro kapljico, odtehl marsikateri dinar. V nekem pomenu je tistikrat turizem prav cvetel in je bil do druge vojne važna gospodarska panoga na Mirni. Med izletnimi točkami na Mirni je nedvomno najbolj znan starodaven — zdaj sicer že porušen — grad. Ni znan samo po svoji legi, pač pa tudi po številnih gospodarstvih, ki jih omenja zgodovina. Tako so bili njegovi prvi lastniki celjski grofje, katerih gospodarstvo je prenehalo ob silovitem turškem napadu proti koncu 15. stoletja.

Mnogo rodov pomeje je bil grad last sodnega svetnika Mulleya in njegovih treh hčera. V tem obdobju so grajski imeli velike hleve za več kot 300 glav živine, poseben konjski hlev in nenastoin kaščo. Zoh časa je skozi stoletja grad in ostala poslopja precej poškodovani, manj goskodovali pa so hlevi, ki bi se dali preurediti v večjo moderno restavracijo.

V neposredni bližini gradu je nedograjeno kopalnico, ki ga je po vojni hotelo imeti tolovadno društvo na Mirni. V ta namen so položili že okrog 400 metrov betonskih cevi in pripravili okrog 3000 ploščic za tlak okrog kopalnice. Ker takratno tolovadno društvo del ni moglo dokončati in ker se kasneje ni nihče več zanimal, da bi dal kopalnico dokončno podoba, je od vsega ostal le zemeljski bazen z mazano vodo, v kateri se redijo žabe in močvirski mrčes. Skoda je, da je vse tako zapuščen, posebno ker bi bilo kopalnico nedaleč od gradu in bodoc restavracije s campingom.

Sicer pa je za turista privlačna tudi okolica z vinorodnimi gričji, naselji in gostoljubnimi domačini, ki gostu radi postrežejo in ponudijo prenočišče. Malkovec, Debenec, Dobrunek in drugi kraji so pri turistih dobro zapisani in jih domači in tuji gosti vedno pogosteje obiskujejo. Seveda je za resničien in sodoben turizem to mnogo pre malo. Vsakogar prej zanima, kakšna je cesta do kraja, kamor je namenjen, če lahko pride z osebnim vozilom in — razumljivo — če je tam restavracija. Skoraj zardimo, če gostu ne vemo kaj takega povedati. V ospredju glavnih proble-

sko-kmečko hišo in vsi navzoči malo presenečeni, so bili, da je utopljenec tri ure upiral na zamazani vodi. Niti govoriti ni mogel, in se čutil, da se je le malo spravil tu. Njegovi niso mogli dojeti, da gre za 86-letnega Ogorevca iz Ljubljane, tistikrat mu jih sorodnikih v Novem mestu. Ker je imel na odšel na večer ob Kriki, se je v isto usodno noč, medtem ko sta zanj

Spomenik, ki so ga ta mesec odkrili v Brestanici v spomin vsem internirancem, konfirancem in izseljencem

metet večje potok. Lahko naložen vodnem toku. Večino blaga konca enega jezera do začetka dva dni, medtem ko sta gospodarska za ta čas izgleda

28. Jezero Lindermannovo čoln so speljali po ozki konca enega jezera do začetka drugega. Kriš in Cok darja za ta čas izgleda

29. Stevilne ovire so jim prečile pot. Prišle so brzice. Najprej Box Canyon, nižje White Horse. Box Canyon je bil past. Colnu, ki je zapeljal vanj, ni bilo vrnitve; moral je skozenj. Na obeh straneh so kipele k nebu navpične skalne stene. Reka se je stisnila in divje bobnela skozi ta temačni pretok.

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Drvim nazaj v sobo in kričim. Da moji tovariši prestrašeni poskacejo iz postelj. V zmedenih besedah jim komaj dopovem, kaj se godi. Oblačimo se. Toplo prilo si oblečemo in teže plašče, pa močne čevlje, kajti zunaj je 18 stopinj pod ničlo. S seboj vzamemo po kilogram konzerv za zdravl in cigaret.

Saj se ne moremo razumeti. Prosti smo, svobodni... S tem srečnim občutkom nastopimo svojo pot. Obzorje osvetljujejo ogromni požari. Bohnenje topov in eksplozije nam done na uho kot oddaljeno grmenje v nevihti. Naglo tečemo skozi kurilnice, mimo odprtih vrat sobe, kjer so še nakopičeni dragulji in zlato, pobrano žrtvam po smrti. Hitimo, da bi si rešili življenje, svoje življenje v svobodi...

Pri vratih taborišča nas nikdo ne zadrži. Esesovske straže ni. Saj to ni verjetno, saj ni mogoče! Po gozdici Birkenau hitimo, po isti poti, ki so jo hodili tisoči in sto tisoči v strašno smrt. Po tirih hitimo, pokritih s snegom, ob Judovski rampi, kjer se je začelo največje trpljenje. Od tam zapazimo, da v taborišču Birkenau gori.

Izver taborišča se je nabralo ogromno ljudi. Silna črna množica. Ko pridemo bliže, vidimo, da so se vrstili v kolono in da samo čakajo na povelje za odhod. Cenim, da je zbranih kakih 3000 zapornikov. Ne da bi dolgo pomišljali, se vrstimo tudi mi. Tu v tej množici nas nihče ne pozna. Tu nisem več eden od »Posebne komande«. Tu me ne more SS kot človeka, ki ve za vse njene krvave skrivnosti, še v zadnjem trenutku umoriti. Takega mnenja so tudi moji tovariši. Saj pohod ne more trajati dolgo. V dveh dneh nas bodo dohiteli Rusi. Tedaj pa bo SS gotovo izgledala.

Za sedaj je prav gotovo najvarneje izginiti v koloni. Pet dni pešamo skoraj 200 kilometrov. Stradamo, željo trpimo in prezebamo. In vedno manj nas je. Oddahnemo si, ko zagledamo v Loslavi odprte živalske vagonne, pripravljene za nas. Toda še vso okramo čakati, preden se odpeljemo.

Nisem štel, koliko mojih tovarišev je padlo med maršem, koliko jih je umrlo in zmrazilo v vagonih, toda ko so nas izkrcali v taborišču Mauthausen ob Donavi, nas je bilo komaj še 1500.

Kakor utrdba s strelnimi linami in stolpi leži taborišče Mauthausen na hričeku nad mestom istega imena. Oslabljeni od lakote in ledenega mraza omahujemo po zideneli poti na hrib in se opotekamo skozi vrata v taborišče. In v večernem mraku se postavimo v vrsto na prostem za apel. Oziram se po svojih tovariših. Anatomskega slugo Fischerja sem zadnjič videl v Pieskovo. Iz njegovega obraza je odsevala smrt. Stiri leta je prebil v taborišču in s svojimi petdesetimi leti ni več vzdržal napora.

Dr. Körner, francoski zdravnik, je sicer hudo izčrpan, vendar zdrav. Dr. Demes Görög, docent iz Subotice, stoji poleg mene. Njegovo duševno stanje se je poslabšalo. Nedvomno tudi njemu iztekajo vje. V Auschwitzu sem ga kril, kolikor sem mogel. Kakor hitro bi spoznal njegovo bolezen, bi ne ostal niti ure več pri življenju.

V Auschwitzu mi je sporočil svoje poslednje naročilo: »Ti si tako energičen in imaš tako trdno voljo, da se boš prebil skozi vse težave in vrnil domov, jaz pa čutim, da ne bom doživel konca svojega tujništva. Zena in hčerka sta poginili v plinski celici, dvanajstletnega sina Sandorja pa se mi je posrečilo skriti pri menihih v Kőszedy. Vzeml ga k sebi, ko prideš domov!« Slovesno sem mu tedaj obljubil, da izpolnim njegovo poslednje željo, če ostanem pri življenju.

Ko so nas prešeli, so nas naglani v temačen hodnik, kjer naj čakamo na kopal. Več sto zapornikov čaka tu. Toliko jih je, da traja lahko cele dneve, preden pridemo na vrsto.

Sele po kopeli vpišejo zapornika v listo za prehrano. Sele nato dobi vsak nekaj hrane. Do tedaj pa lahko tava okrog, dokler ga še neso noge.

Ubogi Demes bega sem in tja. Izgubil je očala in klubok. Pograbim ga za roko in stresem. Pogleda me, vendar me ne spozna več. Nekaj nedoločnih besed zamrmra in se mi izgrga. Potem izgine v množici...

»Vzeml sina k sebi,« mi je naročil. »Tako silno voljo imaš, gotovo se prebiješ do doma!« Nič več ne vem, kaj počnem. Neodoljiva sila me žene naprej. V glavi se mi motajo misli: preživeti moram, za Sandorja se moram pobrigati... in pričati moram, povedati moram svetu o vseh grozodejstvih nacistov.

Tiški nekaj, kar jih je prišlo do sem, ni videlo ničesar. Poznali so le svoje barake in poslušali vesti, ki so krožile o moritvi in seziganju. Jaz pa sem pričal, očividec vseh grozot, vseh nepojmljivih zločinov v plinskih celicah, v zažganih dvoranah in na grnadi.

Prerivam se med množico, dokler se nenadoma ne znajdem v prvi vrsti čakajočih. Nekaj esesovcev stoji tu z gumijevkami v roki. Odločno stopim pred Oberscharführerja in javim: »Zdravnik transporta sem iz aušvškega KZ. Pustite me v kopalnico!« Pogleda me, potem pa zakliče svojim tovarišem: »Spustite zdravnika v kopalnico!« Vroč zrak kopalnice napolni moje premrle ude z življenjem. Dodele me v barako 23 karantenskega taborišča. Pred vrati barake stoji starešina. Vsakemu od nas da četrtilheba kruha, žlico konzerviranega mesa in čašo vroče kave. Po preteklih desetih dneh res izvrstna večerja. Potem pa si poiščem prostor v kotu. Tako izčrpan sem, da takoj zaspiam. Moja prva misel, ko se prebudim, velja tistim, ki stoje morda še vedno pred kopalnico in še vedno čakajo, da bodo dobili svojo porcijo hrane. Sram me je, ker sem tiščal naprej.

Ne pozabimo jih tudi po kolonijah in počitnicah!

»Morda ne boste verjeli: v prvi skupini je bila med otroci tudi deklica, ki je prinesla s sabo v raztrgani, z vrstico povezani škrti majhen fantovski suknič; samo to, nič drugega, brez perila, brez kosa druge obleke... Vmes so bili otroci, ki so vzeli na pot od doma do Portoroža samo nekaj kosov koruznega kruha...«

Tovarišica MIMI MALENSEK, semiška učiteljica in zdaj upravnica počitniške kolonije našega okrajnega RDECEGA KRIŽA v Fazanu pri Portorožu, mi je v hladni jedilnici prijaznega okrevališča pripovedovala naprej:

»Tu spoznamo otroke tako temeljito kot morda nikjer drugje; odkrivajo se nam težki socialni, zdravstveni in drugi problemi. Prav ti otroci, ki jih pošilja na oddih in okrevanje ob morju Rdeči križ, so prav posebno potrebni naše nege in skrbi. Ko pridejo, so prve dni morda še malo plahi, zaprti vase, potem pa se sprostitjo. Zamejnjo okolje vpliva nanje neverjetno ugodno; po čedo vse, kar jim damo; pravo zadovoljstvo jih je opazovati, kako hvaležni prihajajo po dodatek. Razen hra-

ne pa so potrebni predvsem počitka, tople besede in vzgojnih ukrepov...«

Opazoval sem jih pri kosilu: mleli so tečno kosilo pridno kakor mravlje. Lička zdaj niso več upadla. Tehtajo jih vsak teden; zaradi kopanja in gibanja na svežem zraku seveda ne bodo odšli s kolonije debeli, vendar krepko utrjeni. To pa je glavno.

»Vmes so bili od prihodu tudi pravi okostnjaki, lačni in revni, brez dinarja v žepu, brez kosa perila. Poglejte tistegale fanta, 14 let ima, pa je delal kot hlapec. Doma je posejal vse njive, ker je mati boleha, sta pa sama. Drugi spet v sanjah vpije nad konji, s katerimi doma dela. Mnogi živijo v družinah, kjer oče ali mati pijeta. Koliko revščine je skrite v njihovi borni prtljaji, ko pridejo. Tu jih oblečemo, jim damo perilo, ki nam ga pošlje okrajni odbor Rdečega križa. Tu najdejo toploto, katere doma mnogi pogrešajo...«

Popoldan sem bil med njimi v tistem morju portoroškega zaliva. Igrali smo žogo in se metali po valovih; tovarišica Stelka Gruden, Marija Krstolič in medicinska sestra Irma Medved so z upravnico vred

sleherno minuto med otroci, izmed katerih so mnogi res Sele v koloniji začutili, kako je, če te ima kdo zares rad. Tako prizadevnost in vneto za delo kaže v vodstvu kolonije tudi Vid Meršol, absolvent novomeške gimnazije in intendant naše kolonije v Fazanu.

Videl sem, da so otroci v koloniji Rdečega križa srečni in veseli, polni neugane vedrine in smeha, kakršnega doma: al nima vsak izmed njih. Zato ne pozabimo nanje, ko se bodo vrnil iz kolonij, s taborov in s počitnic! Potrebni so — zdaj še bolj kot v koloniji! — prav take nege in skrbi kot so je bili deležni na počitnicah! Tg.

Takole je v Fazanu: pravkar so prišli s plaže portoroškega kopališča, v hladni obednici stavbe Okrajnega odbora RK našega okraja pa jih že čaka dobro in izdatno kosilo. Po dnevnem počitku bodo spet odšli pod vodstvom priljubljenih vzgojteljic na kopanje. Tu uživa v vsaki izmeni po 45 otrok neskaljeno veselje...

Milijardne investicije v kmetijstvo

Ze v preteklih letih je kmetijstvo v brežiški občini močno napredovalo, odkar so zanj smejeje odmerili investicije, pa še bolj. Uspehi so bili znatni in so se iz leta v leto povečevali. Kar pogledimo! Se 1956 je bilo v občini 22 traktorjev, danes pa jih je že 34 in pride en traktor na 372 ha obdelovalne zemlje. Traktorji imajo zdaj tudi več priključkov. Na poljih žanje vedno več kombajnov. To je samo majhen podatek o mehanizaciji, ki se sicer še naprej izpopolnjuje.

Kaj pa pridelek? Nedvomno se je v teh letih zelo povečal, kar potrjuje že vsako leto večja uporaba umetnih gnojil na obdelovalnih površinah. Tako so leta 1956 porabili za vsa obdelovalna zemljo le 815 ton umetnih gnojil, pet let kasneje pa že 1175 ton, ali lani 93 kg na ha, kar je za 46 odst. več kot v letu, s katerim primerjamo. Takšne uspehe pa so kmetijci dosegli lahko samo z dosledno izpeljanim občinskim odlokom o agrominimumu.

Napredek v kmetijstvu je zelo velik, vendar še ni zadovoljiv. Predvsem gre za sodobno obdelovanje zemlje in druga opravila, ki jih lahko najhitreje opravijo stroji. Pa tudi s površinami, sposobnimi za strojno obdelavo, se še ne moremo zadovoljiti. Preveč razdrobljene so in premajhne, da bi jih mogli res gospodarno oddelati s stroji. Zato so predvidene velike investicije, s katerimi bi postopoma prešli na sodobni način pridelovanja in nabavili vse potrebne za mehanizacijo obdelave. Razen tega so marsikje potrebni novi hlevi za živino itd. Trem kmetijskim organizacijam v občini — Kmetijski zadrugi Brežice, Kmetijski zadrugi Bizeljsko in Kmetijskemu gozdarskemu podjetju Brežice (KGP), je bilo že odobreno investicijsko posojilo v višini 988 milijonov din, da bi se lotile svojih velikih nalog. Odobrena sredstva (KZ Brežice 280 milijonov, KZ Bizeljsko 117 milijonov in KGP Brežice 591 milijonov dinarjev) bodo kmetijske organizacije uporabile v letih od 1962 do 1964: za gradbene objekte 518 milijonov dinarjev, nasade 226 milijonov, agromelioracije 123 milijonov in za odkup zemljišč 121 milijonov dinarjev.

Kmetijske organizacije bodo zemljišča dobile na ta način, da bodo v svojo pro-

izvodnjo vključile vse površine splošnega ljudskega premoženja, da bodo zemljo nakupovale in zakupovale od zasebnikov za daljše obdobje in da bodo nove obdelovalne površine dobile tudi s krčenjem gozdov, z melioracijami in podobno. Da bi mogle zemljišča čim bolj izkoristiti, je nujno, da združijo manjše parcele v velike komplekse in da do teh pridejo tudi z arondacijam. Skupaj potrebujejo kmetijske organizacije okoli

BREŽIŠKE VESTI

1200 ha obdelovalne zemlje, da bi lahko uresničile svoje načrte.

● KGP Brežice namerava zgraditi tri kmetijske obrate v Vrbinji, kjer bodo zadnji nove topolove nasade in poleg tega pridelovali kmetijske pridelke ter rešili živino. — Razen novih plantaž topole bodo gojili tudi nasade zelenega bora, duglazije, mecesna, rdečega hrasta in jelše. Tam bodo razen ostalega zgradili še hleve za 1920 glav govedi. Letos spomlad so že začeli urejati lesno plantažo v Dobravi. Pogozdili so 10 ha zemlje, na kateri bodo gojili lesne plantaže za iste rastline kot v Vrbinji. Lesni nasadi se bodo povečali tudi z zasajanjem iglavcev, ki jih KGP goji v drevesnici v Mokronogu. Podjetje je za te plantaže vse pripravilo. — Ze letos bodo dobili 10.000 topolovih sadih z 11-hektarske drevesnice, kar pomeni, da bodo lahko zasadili okrog 30 ha površine. V desetih letih se bo drevesnica toliko povečala, da bodo lahko zasadili desetkrat več.

Posebej velja omeniti velik pomen topolovih plantaž. Topola zraste namreč že v 15 letih in dobimo na hektaru plantaže kar 450 kub. m. lesa, kar presega vse donose v gozdarstvu. — Na površini 100 ha bi vsaki 15 let lahko posekali 45 tisoč kubičnih metrov lesa, kar je trikrat več, kot zne- se ves posekan les v občini! Potemtakem se le izplača gojiti ta les v plantažah, saj navzve neprimerno več dohodkov kot mnogo drugih vrst lesa.

● KZ Brežice bo investicije porabila za zidanje pitališč oziroma 14 hlevov, v katerih bo 2072 stojišč. Hkrati bo gradila tudi osta-

le kmetijske objekte kot silose, senike in podobno. V ta namen bo nakupila tudi 253 ha zemlje, 600 ha pa bo dobila z agromelioracijami. V Cerkljah ima že hlev, enega za 500 stojišč pa bo še zgradila. Prav tolikšen hlev bo imela južno od Čateških Toplic in v Globokem, medtem ko bo hlev, ki ga namerava graditi pri Dolgem polju, lahko sprejel od 500 do 800 glav živine. Vrstni red gradenj je: dograditev hlevov v Cerkljah, ureditev obrata v Globokem prihodnje leto, izgradnja obrata na Čatežu 1964 in istega leta tudi izgradnja obrata med Brežicami in Trnjem. Na področju Arčič in Dečnih sel pa bo imela sadjarske obrate.

● KZ Bizeljsko ima odobrena sredstva za obnovo 56 ha vinogradov, ki jih bo treba arondirati predvsem na področju Janeževye gorce, Orešjega in Drenovcev. Prav tako čakajo obnove

sadjarski in vinogradniški predeli med Pavlovo vasjo in Piščicami do Orešjega. Zadruga pa nujno potrebuje vinsko klet na Bizeljskem z zmogljivostjo 200 vagonov vina.

● To je konkreten program kmetijskega razvoja, ki so si ga začrtale kmetijske organizacije v brežiški občini. Vsakomur v občini morajo biti kmetijski problemi znani in jasni, saj je kmetijstvo ena najmočnejših gospodarskih panog v brežiški komunij in se mora razvijati skladno s splošnim kmetijskim razvojem v Sloveniji. Zavedajoč se tega, težimo k temu, da bi bilo v občini čimveč velikih in zaokroženih kmetijskih posestev, ki bi jih lahko zelo hitro obdelali s stroji. Sodobno kmetijstvo, ki uporablja vse dosežke tehnike in agrotehnike pa mora postati glavni namen slehernega naprednega kmetovalca v komunij.

Dom kulture in prosvete

Na seji ObLO so sprejeli sklep, da se v Brežicah ustanovi samostojen Dom kulture in prosvete. Nova ustanova združuje bivši prosvetni dom, prosvetni servis, ljudsko knjižnico v Brežicah in brežiški kino s podružnicami na Bizeljskem, v Globokem, Cerkljah in Dobovi. Te ustanove so združili z namenom, da bi bilo olajšano vzdrževanje in upravljanje. Na seji so tudi imenovali upravni odbor, ki bo upravljal z Domom kulture in prosvete.

Ivan Živič novi predsednik ObO SZDL

Na plenumu občinskega odbora SZDL Brežice, ki je bil 9. julija, je bil za novega predsednika občinskega odbora Socialistične zveze izvoljen Ivan Živič. Dosedanji predsednik Vinko Jurkas je postal novi sekretar občinskega komiteja ZKS Brežice.

»LOTO« v stavbi družbenih organizacij

Zmešnjave, ki so se pojavljale pri prodaji srečk LOTO po trafikah in drugih prostora-

5-odstotni davek na maloprodajo

Na seji obeh zborov ObLO Brežice, ki je bila 12. junija, je bil izglasovan odlok, po katerem se zniža davek na maloprodajo od 6 na 5 odstotkov. Odlok je samo formalen, ker je trgovina že dala časa plačevati davek po stopnji 5 odstotkov.

Tople grede do konca avgusta

Do konca avgusta bodo na Čatežu pri Brežicah urejene tople grede, na katerih bo brežiška kmetijska zadruga pridelovala povrtnine in aruhe zgodnje pridelke za domači trg. Dograjujejo pa še črpalnice za termalno vodo, ki bo ogrevala grede.

Mitscherlich-Mielke: MEDICINA BREZ ČLOVEČNOSTI

Na podlagi dokumentov napisana obsodba nacističnih mučenj in zverinskih umorov v koncentracijskih taboriščih, storjenih v imenu znanstvenih raziskovanj.

● Knjigo je izdala CANKARJEVA ZALOŽBA, dobite jo v vseh knjigarnah.

V Brežicah: komisija za pomoč kmetijskim organizacijam

Na zadnjem zboru proizvajalcev ObLO Brežice je bila imenovana komisija za pomoč kmetijskim organizacijam pri izvajanju investicijskega programa v kmetijstvu. Komisija šteje 14 članov iz vrst političnih organizacij, uslužbencev ObLO in kmetijskih organizacij. Na prvi seji 18. julija so se člani komisije pogovorili o nalogah, ki jih bodo morali reševati skupaj s kmetijskimi gospodarskimi organizacijami.

IMV v Brežicah samostojna ekonomska enota

Slednjč je brežiški oirat IMV dobil pristojnosti ekonomske enote, s čimer so se končale številne razprave, kaj naj bo ta delavnica v okviru matičnega podjetja.

Kljub temu, da so v brežiški ekonomski enoti že izvojeni samoupravni organi, pa še vedno nimajo dovolj pravic. Te jim bo treba v prihodnosti vsekakor zagotoviti, če hočemo, da bodo gospodarno delali.

Bizeljska cesta že nastaja

Dela na cesti iz Brežic proti Bizeljskemu napredujejo. Spodnji ustroj s kanalizacijskimi napravami in robniki bo urejen do konca tega meseca, do konca leta pa nameravajo položiti na celotni dolžini tudi tampon, oziroma urediti zgornji del cestišča. Cesto bodo asfaltirali prihodnje leto.

BERITE DOLENJSKI LIST!

Z A B E L E Ž E N O

Polnih 7 let je že tega, kar je bila odprta zobna ambulanta v Kostanjevici na Krki; veliko so k temu pripomogli ameriški Slovenci, ki so nabrali denar za nabavo dragocenega inventarja. Ambulanta je obiskovalo na mesec po 400 do 500 pacientov, pri čemer pa niso všteti prebivalci iz Zumberka in okolice, ki so sicer brez vsake zobozdravstvene pomoči. Be tudi že kakih 17 mesecev, kar je bilo ukinjeno mesto honorarnega zobnega zdravnika z utemeljitvijo, da potrebuje zobna ambulanta stalnega terapevta. Lokal je treba plačevati, prav tako administrator, zobna ambulanta pa ne dela. — Vsakdo ve, kako velika izguba je za paciente, ki morajo iskati pomoč v oddaljenih ambulantah, kjer pa prav tako ni vedno mogoče, da bi prišli takoj ali vsaj kmalu na vrsto. Zato menim: v kolikor upravni odbor oziroma upravnik zdravstvenega doma ne more najti zobnega terapevta za kostanjeviško ambulanto, je dolžnost javnosti, da se za to vprašanje zavzame. Kot strokovnjak sem pred leti v člankih v »Dolenjskem listu« opozarjal na neverjetno hitro propadanje zob v zadnjih desetletjih, zlasti pa še v zadnjih letih med našo mladino. Zato si dovolim opozoriti javnost na dejstvo, da zobna ambulanta v Kostanjevici v škodo prebivalstva ne dela. Menim, da je neodgovorno, da taka moderna zobna ambulanta stoji zaprta, potrebe po zobozdravstvenih uslugah pa so ogromne.

Dr. NIKO SEVER

(Op. uredništva: objavljamo vprašanje dr. Nika Severja in upamo, da bodo pristojni činitelji pozornost, čemu je kostanjeviška ambulanta zadnje tedne zaprta.)

Za obstoj gimnazije

»Naredili bomo vse, da bo gimnazija v Črnomlju verifikirana, to je, da bomo ustvarili vse pogoje za njen obstoj. Gimnazija je za Belo krajino neobhodno potrebna, tako so sklenili v črnomljski komuni skupno s predstavniki metliške komune. O tem so razpravljali na seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora Črnomelj, na seji sveta za šolstvo in še na vrsti sestankov in posvetovanj. Svet za šolstvo ObLO Črnomelj je predlagal, da je treba dodeliti prostore Dijaškega doma v Črnomlju gimnaziji. V ta namen je imenoval komisijo, da prouči vse okoliščine in poda predlog za končno odločitev. V komisiji so bili zastopniki gimnazije, osnovne šole, političnih organizacij, dijaškega doma in medobčinskega zavoda za

prosvetno-pedagoško službo. Kaj je komisija ugotovila? Prostor dijaškega doma lahko sprejmejo 128 gojencev, zaseden pa je le s 60 gojenci, od katerih je le 30 iz območja Bele krajine. Torej je obstoj doma pod takšnimi pogoji zares neopravičljiv. Pro-

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

stori doma bi bili primerni za gimnazijo. V domu bi bilo lahko 6 učilnic, 2 prostora za tehnični pouk in upravni prostori. V prostorih doma bi bili seveda lahko še naprej prostori za popolno oskrbo gojencev iz Bele krajine in

prostori za mlečno kuhinjo za učence, ki prihajajo iz oddaljenih krajev. Dosedanje prostore gimnazije bi dobila osnovna šola, tako da bi imela trenutno dovolj učnih prostorov. Manjkali bi ji le prostori za tehnični pouk, ki bi jih bilo treba dograditi pri šoli. Za dograditev je že sklenjena pogodba z Medobčinskim skladom za finansiranje investicij v šolstvo. V dijaškem domu bi imeli prostore še Ljudska univerza in tovarna »BELTA« za svoje svoje šole in tečaje.

Temeljito bo potrebno razmisliti, kakšno poklicno izobraževalno ustanovo bomo ustvarili, da bo dajala takšne kadre, ki jih potrebuje Bela krajina. *Jože Skof*

V počastitev praznika šoferjev in avtomotnikov je podružnica Združenja šoferjev in avtomotnikov s sodelovanjem Avtomoto društva v Črnomlju priredila proslavo, ki se je med drugim udeležilo nad 100 voznikov s svojimi motornimi vozili. Slavnostno zborovanje je bilo pred hotelom Lahinja, kjer je bil ob navzočnosti 1.000 ljudi govor, nato pa so najbolj zaslužnim članom podružnice podelili priznanja in odlikovanja. Zlato značko so prejeli: Anton Horvat, Franc Sterbenc, Darko Kotar in Jože Migalič, 7 šoferjev pa je dobilo srebrne značke. Več šoferjev je dobilo plakete. Za častne člane šoferske organizacije so bili izvoljeni: Franc Stajdohar, predsednik občinskega odbora SZDL Črnomelj, Anton Lovko, obratovodja obrata Iskre v Semiču in Blaž Pahulja, direktor Belokranjskega gradbenega podjetja. Posebno priznanje je prejela osnovna šola v Črnomlju, ki je bila med najboljšimi pri pouku o prometni varnosti.

Janez Vitkovič - petdesetletnik

V nedeljo je praznoval v Črnomlju 50 letnico življenja tovariš JANEZ VITKOVIČ, ki se je rodil pred polstoletjem v Podkrlancu pri Vinici. To-

variša Janeza dobro poznajo prebivalci Bele krajine in mnogi iz drugih slovenskih krajev, posebno iz let NOB, kaj je nosilec Spomenice 1941

in eden izmed organizatorjev revolucije na vinskem koncu. Poznamo ga tudi kot pisca mnogih člankov in prispevkov iz obdobja NOV, lani pa je založba Zavod »BOREC« izdala njegovo knjigo »Bela krajina skozi viharje k svobodi«. Janez Vitkovič se je že v rani mladosti srečal z borbo proletarcev stare Jugoslavije in začel v njej aktivno sodelovati že leta 1930. V vrste KPS je bil sprejet leta 1940, maja 1942 pa je s skupino 9 fantov odšel v partizane. Bil je komisar čete, kasneje član okrožnega komiteja KPS za Belo krajino in član I. okrožnega NOO. Ves čas osvobodilnega boja je aktivno delal v enotah in na terenu kot politični delavec.

Vsi prijatelji, znanci in tovariši iz NOV mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

TEKMOVANJE KEGLJAČEV V KANIŽARICI

V počastitev praznika rudarjev in dneva borcev je sindikalna podružnica rudarjev iz Kanižarice organizirala športno srečanje kegljačev, v katerem so sodelovale naslednje ekipe: Rudar I in Rudar II iz Kanižarice, BELT Črnomelj, KZ Črnomelj. Te so tekmovali 3. julija, ekipe »Ivo Marinkovič« iz Karlovca, »Novoteks« iz Metli-

ke in Rudar I iz Kanižarice pa 4. julija. Doseženi so bili naslednji rezultati: Rudar I 273 kegljev Rudar II 230 kegljev KZ Črnomelj 228 kegljev BELT Črnomelj 197 kegljev. Te ekipe so tekmovali prvi dan, in steer samo s šestimi igralci. Drugi dan tekmovalje so ekipe dosegle naslednje rezultate: Rudar I 377 kegljev Novoteks, Metlika 362 kegljev I. Marinkovič Karl 297 kegljev. Na tem tekmovalju sta ekipi Rudarja in Novoteksa igrali z desetimi, ekipa Ivo Marinkovič iz Karlovca pa se je borila z devetimi igralci.

Na doseženi uspeh so kegljači Rudarja lahko ponosni, hkrati pa je bil to tudi lep dokaz, da se pridno pripravljajo na bližnje tekmovalje, ki bo v okviru delavskih športnih iger črnomljskih kolektivov. *Jože Birkeljbach*

42 novih stanovanj v Črnomlju

Belokranjsko gradbeno podjetje v Črnomlju je za svoje delavce zgradilo 40 samskih in dve družinski stanovanji. Se vedno pa se podjetje ukvarja s problemom, kje bi prenočilo sezonske delavce, ki jih zaposluje. Kolektiv je sklenil zgraditi samski dom, ki je zdaj že narejen in se delavci v njem prav dobro počutijo.

Toča v Cerkvišču

Take toče, kot je padala 15. julija v Cerkvišču, ljudje ne pomnijo. Najbolj so prizadeti posevki koruze, kjer je skoraj 90-odstotna škoda. Škoda je tudi na pšenici, pri kateri pričakujejo le polovični pridelok. Močno je toča prizadela povrtnine, predvsem čebulo. Najhuje so oškodovani vinogradniki, ki bodo letos skoraj brez pridelka. Toča je padala v ozkem pasu od Cerkvišča do Gribel. Občinska komisija je škodo že ocenila.

Černe-Ilešič: UVOD V SPOZNAVANJE DRUŽBE

Priročnik za ekonomsko-družbene vede, nepogrešljiv ne samo strokovnjaku in vsem, ki se pripravljajo za strokovne izpite, temveč vsakemu državljanu, ki želi zavestno in z razumevanjem spremljati razvoj naše družbe in našega gospodarstva. Knjigo je izdala CANKARJEVA ZALOŽBA, dobite jo v vseh knjigarnah.

„Človek se vsega ne spominja...“

Danes praznuje Gradac v Beli krajini

Leto 1942. Italijanski okupator bešni po domovini, tudi v Beli krajini. Ne gre mu v račun, da se mu to »mirno« ljudstvo upira. Akcije in sabotaže se vrste. Čedalje več ljudi je v gozdovih. Svoj bes znaša nad mirnim prebivalstvom. Taka usoda je doletela tudi prebivalce Gradca. 26. julij pred dvajsetimi leti

jim bo ostal v spominu kot dan, ko so številnim bili požgani domovi in so

METLIŠKI TEDNIK

bili odpeljani v taborišča. »Človek se vsega več ne spominja,« je začela pripove-

dovati 68-letna Angela Zupančič, »saj je od tega že dvajset let. Ob štirih zjutraj so prišli Italijani in nam požgali hišo. Odpeljali so mene, hčerko in moža na vrt pri železniški postaji. Nikomur niso dali blizu. Nato smo bili tri dni v Črnomlju. Nič nam niso dali hrane, le Črnomlji ci so nam jo prinašali. Ko smo bili na morju, smo jih vprašali, kam nas peljejo in ali nas mislijo potopiti, so nam Lahi odgovorili: »Barditi niso drugega niti vredni!«

Na Rabu smo bili med prvimi, saj je stalo takrat tam šele pet šotorov. Z Raba se spominjam zlasti velike poplave. Tepili nas niso, toda lačni in žejni smo bili vedno. Tu smo ostali sedem mesecev, nato smo šli v Gonars. Domov sem prišla iz internacije zadnjega aprila 1943, mož pa šele po kapitulaciji. Teško je bilo.

Tudi drugo hčer bi odpeljali v internacijo, a je, ko sta jo stražila dva Italijana, zbežala, skočila v vodo in odšla v partizane, kjer je bil sin, ki je padel za svobodo. Ko smo se vrnili domov, je bilo tudi težko, ker nismo nič imeli, vendar nisem obupala. Začeli smo znova. Zopet smo delali za partizane. Tako se spominjajo Gradčani leta 1942 in našega boja za svobodo. V njem so častno prispevali svoj veliki delež v krvi in boju, trudu in blagu. *Janez Dragoš*

Žetev je v polnem teku

Po dokaj muhastem in mokrem vremenu nas je vendarle doseglo toplo in sončno vreme. To je čas, ko imajo kmetijska posestva in kmetje polne roke dela. Referenta za kmetijstvo pri ObLO Metlika tov. Toneta Pluta smo prosili za nekaj pojasnil.

— Kakšna so bila predvidevanja o letošnjem pridelku pšenice?

»Kazalo je dobro. Predvidevali smo, da bo v pogodbenem sodelovanju pri-

delek visokorodne pšenice 32 metrskih stotov na hektar, ostale pa 18, novo uvedene sorte »Etoil« de choisya« pa celo 40 stotov na hektar.«

— Pa zdaj ne bo tako?

»Odlično je prezimila na novo uvedena pšenica, zato bo pridelok kot smo predvidevali. Pri ostalih je okrog 20% zimskih poškodb zaradi mraza in padavin. Razen tega so nekateri privatniki, verjetno vsled strahu pred slabim vremenom, začeli žeti pšenico že v mlečni zrelosti. Zato je bil zadržni svet mnenja, da predlaga odlok, s katerim bi določili žetev posameznih sort pšenice.

Metlika na dan šoferjev

Tudi metliški poklicni in amaterski vozniki motornih vozil so proslavili 13. julij — dan šoferjev. Skozi mesto so napravili mimohod okrašenih vozil. Ob tem dnevu so prejeli plaketo »Vzorni vozniki trije šoferji: Tone Horvat, Vilko Bebar in Ciril Novak. Pohvalo so dobili Ivan Zelle ter osnovni šoli Metlika in Suhor. Diplome in pohvale je podelil Državni sekretariat za notranje zadeve Slovenije in komisija za varnost in prometno vzgojo.

V »NOVOTEKSU« zopet avtomoto tečaj

Po uspešno opravljenih izpitih za voznike amaterje, ki so bili ob koncu preteklega meseca, kjer je od 42 prijaviteljev uspešno zaključilo izpit 32 tečajnikov, je pričel delati še drugi avtomoto tečaj. Avtomoto sekcija, ki je v »Novoteksu«, obrat II., je z brezhitno organizacijo prvotnega tečaja pridobila zaupanje in tako je danes na predavanjih spet 25 kandidatov za voznike amaterje. Tečaj bo predvidoma trajal do prve polovice avgusta.

IGRIŠČE MORA BITI!

Metliška mladina boče letos zgraditi igrišče. Sredstev za to ni. So pa njihove roke, ki so poiskale drugo pot. S komunalno upravo so se dogovorili, da bodo splinirali prostor za gradnjo stavbe, v zameno bo pa komunalna uprava postavila kamnito škarpo na igrišču v vrednosti okoli 100.000 din. Vsak večer je do 25 mladincev in mladink pridno na delu. Mala delovna brigada, za katero nihče ne ve!

Mladim članom Zveze komunistov

Prejšnji petek je bila 10. seja občinskega komiteja ZKS Metlika. Edina točka dnevnega reda je bila obravnava dolžnosti osnovnih organizacij do novih članov ZK. V uvodnem poročilu kakor v razpravi so bile ugotovljene pomanjkljivosti in napake v delu osnovnih organizacij do mladih komunistov. Zelo so značilne izjave nekate-

rih mladih komunistov, ko pravijo, da je bolje molčati, da ne bo potem negativnih posledic po upravnih linijah. To so izraziti primeri nedemokratičnosti v Zvezi komunistov in kažejo na slabe odnose med mlajšimi in starejšimi. V razpravi je sodelovala članica Okrajnega komiteja ZKS Novo mesto Ema Muser.

Odgovor na članek: »ČUDNE RAZMERE V KLAVNICI IN MESARIJI METLIKA«

Mesto upravnika v metliški Mestni klavnici sem prevzel leta 1957. Podjetje je bilo takrat v slabem stanju. Imelo je dve posejavnici, ki nista bili v lasti podjetja, temveč zasebnikov. Pozneje je podjetje uredilo prodajo mesa v hiši Gabreta Radovince. Lokal je pregledala sanitarna inspekcija in smo ga z njeim privoljenjem odprli. Podjetje je zaprosilo ObLO za kredit, s katerim bi si uredilo lasten lokal, vendar denarja ni smo dobili, zato moramo še nadalje plačevati najemnine zasebnikom. Lokale čistimo vsak dan, kolikor je mogoče, meso pa prevažamo z vozom, vendar ne na zamazanem in brez rjuh, kakor navaja pisec članka. Meso je zavito v čiste rjuhe, kadar pa vozimo kožo, vedno voz operemo.

Podgane so se v klavnici pojavile že v začetku mojega poslovanja, vendar sem jih zavrnil, hlev pa je bil že takrat v razpadajočem stanju. Živina, ki je bila zaprla v njem do zakola, ni hotela ne jesti ne piti, zato smo najeli zasebni hlev.

Živino smo kupovali in jo že kupujemo od zasebnih proizvajalcev in preko zadruga, vendar sem večino živine kupil na Hrvaškem, ker je tam razja marža kakor pri metliški zadrugi.

Podjetje je poslovalo s kreditom 270.000 din, zaradi česar je izkupični poslovni rezultat je izkupični poslovni rezultat je vsak dvig in izplačilo knjiženo v blagajni. Izposojal sem si tudi denar od zasebnikov, in to od 500 do 500.000 din, ko pa sem meso prodal, sem denar vrnil. Na trg sem šel navadno s 50.000 din gotovine, kdor pozna ceno živine, ve, koliko se za ta denar lahko kupi. Kredita podjetje ni imeo, zato nismo mogli dvigniti denarja iz liho računa. Ko sem zaprosil za kredit, mi je KlB v Črnomlju od-

govorila, naj si kredit ustvarjamo iz dobička. Meso nismo prodajali brez poprejšnjega pregleda veterinarja in je bilo meso zmeraj žigosano z uradnim pečatom, sicer ga ne bi dovolil prodajati, poslovalci v prodajalnah pa ga ne bi prevzeli v prodajo, saj se zavedamo, kakšno odgovornost bi si sicer nakopali.

Glede izjave izrekega inspektorja zaradi ponarejevanja blokov od nakupa živine in potnih lisov trdim, da to ni res, nisem pa dolžan kot kupec prodajalca legitimirati o resničnosti njegove izjave glede priimka in potnega lista.

Podjetje je res prizidalo v klavnici prostor za predelavo mesa, vendar s privoljenjem ObLO in po načrtu tehnika Nika Zupančiča. Za to smo dobili kredit iz občinskega investicijskega sklada v znesku 500.000 din, ostalo smo krili iz lastnih sredstev. Podjetje je na neki seji leta 1961 sprejelo sklep delovnega kolektiva, da se dozida prostor za predelavo mesa in se nabavijo potrebni stroji. Kolikor sanitarna inspekcija ne bi dovolila v tem prostoru predelovati meso, smo nameravali ta prostor uporabiti za skladiščenje joja, črev in ostalega.

Vedno sem hotel koristiti podjetju in družbi, saj so bili potrošniki vedno preskrbljeni z vsemi vrstami mesa. Mislim, da odborniki ObLO niso bili pravilno obveščeni o poslovanju podjetja in da je tržni inspektor poročal o stanju podjetja iz mršnje do mene. Občinski ljudski odbor bi moral biti v pomoč in podporo podjetju, vendar doslej tega ni bilo čutili. Kolektiv podjetja, ki šteje 5 članov, si mnogo prizadeva, saj je v letu 1963 ustvaril 130.000.000 prometa in tudi precej dohodka. *Ivan Jaklič*

„Dobra volja je najbolja...“

V dijaškem domu v Smihelu pri Novem mestu letuje 66 otrok iz Trsta in Gorice. Letovanje je organizirala Zveza društev prijateljev mladine po dogovoru s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo iz Trsta. Tako je za novomeški okraj postala že tradicija, da skoraj vsako leto sprejme kolonijo slovenskih otrok iz zameje; bil je tudi gostitelj prve podobne kolonije v Poljanski dolini.

Učence slovenskih šol s Tržaškega in Goriškega vodi letos gospa Duša Kosmina, ki že dolga leta vzgaja slovenski naraščaj za mejo. Otroci, stari od 6 do 14 let, se počutijo dobro, povsod jih spremlja veselo razpoloženje. Skoraj vsak dan hodijo na izlete, če že ne kam dalj z avtobusom ali vlakom, pa

vsaj peš po vsej novomeški okolici. Obiskali so že Črnomelj in Belo krajino, kjer so zvedeli mnogo zanimivih stvari iz partizanskih let, prav tako Bazo 20 in Jelendol na Rogu, ki se jim je živo vtisnil v spomin, saj je moral parti-

NOVOMEŠKA KOMUNA

zan — udeleženec tamkajšnjih dogodkov na široko odgovarjati na njihova vprašanja. Bil so tudi že v Žužemberku in na Muljavi, se peljali skozi dolino gradov in se okopali v

Dolenjskih in Smarjeških Toplicah.

Glavna naloga kolonije — spoznavanje z matično slovensko zemljo in z njeno starjšo in novejšo zgodovino, bo lahko izpolnjena. Na pomoč in razumevanje so naložili tudi pri vseh domačih organizacijah, delegacija otrok pa je bila sprejeta tudi na Okrajnem odboru SZDL. Prepričani smo, da bodo otroci zavednih zamejskih Slovencev zapustili naše kraje za nekaj spoznanj bogatejši in upamo, da bo vodilo njihove kolonije »dobra volja je najbolja« veljalo tudi za naprej. J. P.

1 let vajske mladine na Kočevsko

Vodstvo novomeške Vajske šole, ki je lani ob zaključku leta priredilo izlet v Belo krajino, je povabilo vajske letos na Kočevsko. Čeprav vreme ni bilo vseskozi ugodno, so najprej obiskali Rog, kjer so si ogledali partizansko bolnišnico, grobišče in spomenik, ogled Baze 20 in Jelendola pa jim je preprečil dež. Zanimivo in poučno razlago razvoja NOV v teh krajih sta vajencem posredovala Jože Zamljen Drežče in Lojze Murn. Na-

to so nadaljevali pot v Kočevje, kjer so obiskali Šeškov dom, Muzej NOB in si ogledali tudi spomenik žrtvam iz NOB. Od tam so odšli proti Turjaku, kjer jim je tov. Golob pripovedoval o zadnjem spopadu partizanov z belogardisti, ki so se p. italijanski kapitulaciji zatekli v Turjaški grad. Vsi vajenci, ki so se izleta udeležili, so se vrnili polni doživetij, ki so jih vzbudila pripovedovanja starejših tovarišev, borcev iz NOV.

Precejšnja škoda zaradi toče v Suhli krajini

V nedeljo, 15. julija popoldne, je toča naredila veliko škodo na posevkih korenin, zgodnje pšenice, ječmena in fižola v Zvirčah, Prevolah in Ratju. Toča je zajela več površin v teh predelih in jih uničila. V glavnem je uničen posevek korenin, ki ne bo dal pridelka in pa fižol, medtem ko je škoda na ječmenu in pšenici različna. Poškodovana so tudi travišča in deteljiska, vendar v manjšem obsegu. M. S.

Novomeški upokojenci v Višnji gori

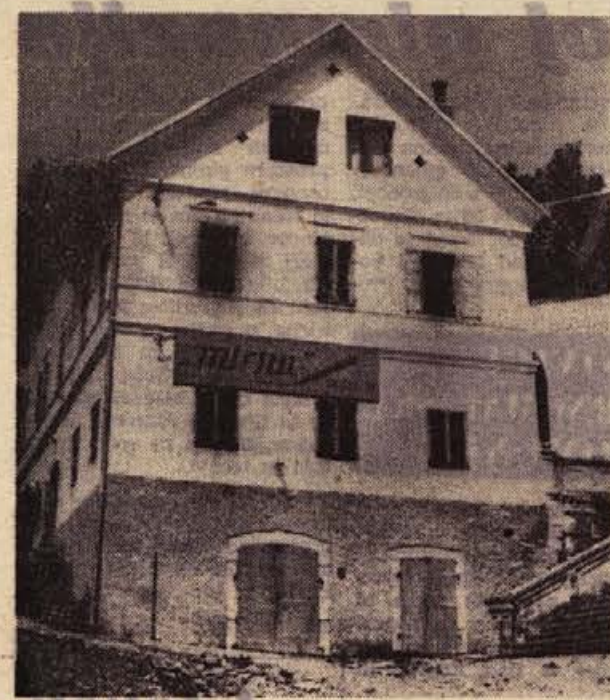
Nedavno je kulturno-prosvetna družina novomeških upokojencev gostovala v Višnji gori z Linhartovo veseloigro Županova Micka. Razen tega so gostje iz Novega mesta zapeli tudi nekaj narodnih in umetnih pesmi ter se s svojim nastopom zelo prikupili višnjegorskemu občinstvu. Vinko Okorn

Požar v Karteljevem

V soboto 14. julija malo pred deseto uro so bili novomeški gasilci obveščeni, da gori v Karteljevem. Ker vas nima vode, so zdrveli tja s cisterno in orodnim avtomobilom. Gorel je kozolec s pristreškom, last posestnika Antona Novaka. Kozolec je bil na štiri okna, v njem pa precej ječmena in nekaj sena. Škode je nekaj nad 150.000 dinarjev. Zanimivo pa je kako je požar nastal. Gospodar, ki bolega za božjastjo, je imel opravka pod kozolcem. Pri tem je kadil cigareto. Hipno se je onesvestil in padel na tla, cigareta pa je odletela v raztreseno seno in ga užgala. Gospodar bi bil pod kozolcem zgoril, da ni njegov sin v pravem času opazil, kaj se je zgodilo in tako rešil očeta. Novomeški gasilci so požar pogasili ter preprečili nadaljnjo škodo.

Nevaren požar na Uršnih selih

V četrtek 12. julija popoldne se je nad Novim mestom in okolico razdivjala nevihta.

Tovarna šivalnih strojev »Mirna« že dalj časa izdeluje nalivna peresa, kemične in tehnične svinčnike. V Jugoslaviji so samo štiri podjetja, ki poleg osnovne dejavnosti proizvajajo tudi nalivna peresa. »Mirna« je eno najboljših. Silka sama pa tudi pove, da dela podjetje v težkih pogojih, da pa kljub temu vztraja in hoče tudi v skromnih razmerah kar največ proizvajati in se razvijati.

V podjetju „Mesoizdelki“ je zdaj drugače

Kolektiv »Mesoizdelkov« v Mokronogu je že prebrodil težave, ki jih je imel spriču neurejenih medsebojnih notranjih odnosov. — V nekaj mesecih, odkar imajo novega direktorja, je marsikaj drugače. Več o tem je povedal predsednik sindikalne podružnice v »Mesoizdelkih« in trgovskem podjetju »Tržan« Anton Krese.

TREBANJSKE NOVICE

žati. Vendar se kolektiv ni povečal.

»Kako je zdaj s proizvodnjo?»

»Izboljšali smo organizacijo dela in rezultat je tu: v krajšem času predelamo na mesec 2000 kg mesa več kot prej, ko smo skoraj redno delali po 15 ur na dan. Izboljšala se je tudi kvaliteta izdelkov in jih laže prodamo na trgu. — Kar se tiče organizacije dela, lahko povem, da je delo deljeno po proizvodnem postopku. Za pravilno izkoriščanje časa in kvaliteto skrbijo šefi posameznih oddelkov. Tako imamo šefa za predelavo, šefa klavnice in druge.»

— Kaj pa osebni dohodek?

»Čisti dohodek delimo tako, da pride 80 odstotkov na osebne dohodeke in 20 odstotkov na sklade. Osebni dohodki so se po spremembi v vodstvu in po boljši organizaciji dela povečali v korist delavcev povprečno za 30 odstotkov. Pravilnik je bil dobro prediskutiran s celotnim delovnim kolektivom. S tem pa se je tudi odpravila glavna pomanjka-

TREBNJE: združitev trgovskih podjetij

Zelja, da bi se združili trgovski podjetji v Trebnjem, se je le uresničila. S 1. avgustom se splošno trgovsko podjetje pripoji h »Gradišću«. Hkrati z združitvijo bodo dani tudi pogoji za ureditev mnogih razmer v trgovini, kakor je preskrba, modernizacija lokala in podoba.

Izlet trebanjskih upokojencev

Podružnica Društva upokojencev Trebnje je priredila 10. julija enodneveni izlet v Maribor. Mimogrede so si ogledali mesto, nato pa nadaljevali pot z žičnico na Pohorje. Tu so nekateri obiskali bližnji železničarski dom, drugi pa so se zadovoljili z lepim razgledom na Maribor in bližnjo okolico. Iz Maribora so nadaljevali pot v Ptuj, kjer so si ogledali grajski muzej, in že so se polni lepih vtisov odpeljali v Kumrovec. Rojstni kraj maršala Tita je bil za vse udeležence izleta največje doživetje.

Nadomestne volitve v septembru

Ker bo letos potekel mandat nekaterim odbornikom občinskega zbora in zbora proizvajalcev v Novem mestu, bodo septembra v nekaterih volilnih enotah volili nove odbornike. 2. septembra bodo nadomestne volitve v volilni enoti 13, to je v Kamencah, 8. septembra pa bodo izvoljeni odborniki za zbor proizvajalcev v nekaterih gospodarskih organizacijah: v volilni enoti KGPK Novo mesto za kmetijske in gozdarske proizvajalce, v volilni enoti 18 — Avtopromet Gorjanci v Straži, v volilni enoti 7 — Industrija perila — Novo mesto in v volilni enoti 11, v katero spadajo: podjetje Krojač Novo mesto, Pekarna in slaščičarna, Obrtnik, Splošno čevljarstvo, KGPK — predelovalni obrat mesarija in mesarija v Smihelu. V vseh teh volilnih enotah bodo v najkrajšem času sklicani zbori občanov, ki bodo izbrali kandidature za nove odbornike ObLO Novo mesto.

Novomeška kronika

■ Pločnik od bencinske črpalke od Novakove gostilne na Cesti herojev so pričeli asfaltirati prejšnji teden. Dela hitro napredujejo in upamo, da bo kmalu spet lahko hodili po lepem pločniku in ne po blatu v času dežja.

■ Zanimiva je razstava fotografij, ki jih je fotoklub Novo mesto obesil na razstavno desko na stavbi podružnice DOZ. Na njej vidimo nekatere uspele posnetke neznanih amaterjev, ki hočejo v kamero ujeti stiherno lepoto domačega mesta, pokrajine in druge značilnosti okolja.

■ Kričanja in zaglušnega petja smo Novomeščani navajeni, toda takega, kot je bilo v ponedeljek dopoldne pred bifejem na Glavnem trgu, že dolgo nismo slišali. Mladi naborniki so se hoteli postaviti s tem, da so na vse grlo glasili okoliščo z različni narodnimi in nerodnimi viliami...

PLANINCI!

V nedeljo, 29. julija, napravimo peš izlet od Hmeljnika po grebenih do Trške gore in nazaj v Novo mesto. Izlet je popoldanski. Odhod z rednim avtobusom ob 13.30 do Karteljevega, od tam naprej peš. Prijave sprejema do sobote popoldne (do 16. ure) tov. Jožica Turk v pisarni »Jadranturista« na Glavnem trgu.

Hkra opozarjamo planince na izlet na Triglav, ki bo v dneh 5., 6. in 7. avgusta. Prijavite udeležbo takoj zaradi omejenega števila udeležencev. Vsa pojasnila o izletu dobite pri tov. Jožici Turkovi.

■ Ko so gradili novo pošto, je bil prostor v bližnji okolici ves zasaden z lesom, kamenjem in zemljo. Zdaj je pošta že davno gotova, okoli nje pa še vedno ni vse urejeno. Dohod na otroško igrišče so ob gradnji pošte posuli s kamenjem in prstjo. Do danes je ostala pot neizpremenjena, kolikor je niso »potancali« številni starši in otroci ki zahajajo na igrišče.

■ Turizem ima na Dolenjskem lepe izgledne — tako večkrat beremo. Preko potovalnih agencij in prospektov vabimo k nam domače in tuje turiste, da si ogledajo naše naravne lepote, predvsem pa zeleno Krko, tolikokrat opevano. Zal pa zeleno Krko lahko opazujemo le z mosta, ker so prav zdaj, v največji sezoni, kopalnice pordeli. Se domačini se nimamo kaj kopati, kaj šele tuji! Ker je bilo šest mesecev v letošnjem letu čas in primerno vreme za preureditev kopalnic, se sprašujemo, zakaj so se tega lotili prav zdaj, ko je nastopilo lepo vreme?

■ Tudi 23. julija, minul ponedeljek, je bilo kar živahno na živilskem trgu. Naprodaj je bilo precej gob po 230—300 din kilogram, zelene solate po 80 dinarjev, zelja po 70 din krompirja po 70 din, čebule po 120 din, korena po 80 din, pese po 100 din, jaje po 24 din, mleka po 50 din in rdečih malin po 180 din kg. Razen tega so prodajali še rože v šopkih, jušno zelenjavo, morske ribe in spet »univerzalno sredstvo« za čiščenje vseh vrst madežev. Prometa je bilo precej, gospodinja pa so pripovedovale, da je drugje zelenjava dosti cenejša.

■ Gibanje prebivalstva: rodila je: Jožica Kranjc iz Adamičeve 9 — dečka. Poročila sta se: Pero Cupara, oficir JLA iz Karlova, in Jozefina Furlanšč, učiteljica iz Partizanske ceste 3. Smrti ta teden v mestu ni bilo.

ObLO Trebnje je prispeval sredstva za nadzidavo komunalne banke v Trebnjem. Uredil bo dve družinski stanovanji in garsonjere.

Dopisujte v DOLENJSKI LIST!

Za najlepšo fotografijo Sevnice

Kot smo že pisali v našem listu, je letos tudi v Sevnici delo Turističnega društva malo živahnejše. Uredili so začasno kopalnico na Mirni, na gradu bodo uredili muzejsko zbirko in bife, nadalje pripravljajo gradivo za prospekt Sevnice, ki bo govoril o gospodarskem, kulturnem, zgodovinskem in turističnem pomenu tega kraja. Ugotovili so, da ima Sevnica vse pogoje za razvoj turizma, treba pa bo več dobre volje za njegov razvoj. Turistično društvo je raz-

pisalo tudi natečaj za najboljši posnetek Sevnice ali okolice. Natečaja se lahko udeležijo vsi fotoamaterji. Rok za oddajo fotografij je 15. avgust. Sprejema jih tajnik društva, ki daje tudi podrobnejše informacije o pogojih natečaja. Trije najboljši posnetki bodo nagrajeni. S. Š.

SEVNIŠKI VESTNIK

Borcem NOV je treba pomagati

Družba je prevzela veliko moralno odgovornost za pomoč borcem NOV. Te odgovornosti se v veliki meri zaveda tudi Občinski ljudski odbor Videm-Krško. Nedavno smo obiskali referenta za borce NOV in invalidske zadeve Franca Planinca, ki nam je postregel s sledečimi podatki:

Pred kratkim je bila 15 zaslužnim borcem in aktivistom, ki sicer nimajo pokojov za invalidnino, živeli pa so v neprimernih socialnih razmerah, odobrena priznavalnina. Le-ta je v videmsko-krški občini najvišja 10 tisoč dinarjev, najnižja pa 5 tisoč dinarjev. Sredstva za izplačilo teh priznavalnin so zagotovljena v občinskem proračunu v znesku milijon 700 tisoč dinarjev za letošnje leto.

Omeniti moramo, da je doslej reševalo vloge za priznavalnino predsedstvo občinskega združenja borcev. Nedavno pa je občinski ljudski odbor na skupni seji imenoval 7-člansko strokovno komisijo za zadeve vojaških vojnih invalidov in borcev NOV, ki bo reševala vse vloge borcev in invalidov.

V občini Videm-Krško so zlasti vzorno rešili stanovanjske probleme borcev. Trenutno sta samo dva kritična stanovanjska proble-

ma, ki bosta verjetno rešena že letos. Vsekakor bo moral referat za stanovanjske zadeve upoštevati mnenje strokovne komisije za zadeve borcev NOV in rešiti tudi ta dva kritična problema.

Borci močno uveljavljajo pravico do upokojitve po posebnih predpisih socialnega zavarovanja. Pri tem jim zlasti pomaga referat za skrb borcev pri ObLO.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

Plavalci »CELULOZE« spet uspešni

Sodelovanje štirih slovenskih klubov v obeh zveznih plavalnih ligah je za slovenske plavalce velik uspeh. Plavalci »Celulozarja« so vse priprave pod vodstvom trenerja Nikla Zebreta osredotočili na tekmovalno v ligo. Z negotovostjo so pričakovali prvi start v novi družbi. Črna zvezda je sicer veljala za favorita, niso pa bile znane moči ostalih klubov. Negotovost je kmalu minila, saj je Celulozar v domačem bazenu opravil z Medveščakom, nato pa še s Spartakom, izgubil pa s Črveno zvezdo in po končanem prvem kolu pristal na zavidljivem drugem mestu v svoji skupini. V drugem kolu se je spet najprej sestel z Medveščakom in ga tudi v Zagrebu porazil ter do sedaj zbral največje število točk 13,26.

Klub precejšnjim uspehom na tekmovalju pa se klub bori z velikimi finančnimi problemi. Potovanja v Subotico in Beograd so vezana z velikimi stroški. V klubu menijo, da bi z nekoliko več razumevanja s strani odgovornih lahko premoštili težave, zakaj res je škoda, da bi dekleta in fantje, ki večino svojega prostega časa prebijajo na treningu, morali zapustiti to zveznoliško tekmovalje.

Nekaj najboljših rezultatov domačih plavalcev, dosežnih na tekmah druge lige: 400 m prosto - moški: Sulc 5.11,3; A. Svab 5.11,3; ženske: B. Gregorič 6.32,9; M. Lilleg 7.44,2; 200 m prsno - moški: Kravos 2.57,7; R. Iskra 2.53,9; ženske: Brestkvar 3.16,1; Pečnik 3.29,0; 200 m hrbtno - moški: P. Jesenšek 2.37,4; S. Iskra 2.33,9; 100 m hrbtno - ženske: P. Lilleg 1.40,2; M. Lilleg 1.46,4; 200 m metuljček - moški: S. Lilleg 2.59,4; T. Sulc 3.05,1; 100 m metuljček - ženske: Koncila 1.43,5; Z. Roš 1.44,3; 100 m prosto - moški: F. Humar 1.05,6; A. Svab 1.05,0; ženske: B. Gregorič 1.25,2; Koncila 1.32,0; 200 m mešano - moški: S. Lilleg 2.46,6; J. Kaplan 2.49,8; ženske: Brestkvar 3.07,7; Roš 3.41,1; 4x100 m mešano - moški: 4.59,4; ženske: 6.13,7 - 4x200 m moški: 9.55,4; 4x100 m prosto - ženske: 3.56,1.

Najvrednejši rezultata je dosegla Vesna Brestkvarjeva na 200 m prsno 3.16,1, kar je zelo blizu slovenskemu rekordu 3.08,4, pa tudi rezultati ostalih tekmovalcev, posebno Petra Kravosa na 200 m prsno 2.57,7 in Petra Jesenška na 200 m hrbtno 2.37,4 uvrščajo plavalce Celulozarja visoko v slovenskem pa tudi v jugoslovanskem merilu. R. R.

Mladinsko šahovsko prvenstvo LRS

Letošnjega mladinskega šahovskega prvenstva LRS se udeležujeta tudi dva predstavnika našega okraja: Robert Ceglar s Serovega, okrajni mladinski prvak, in Marko Picek iz Novega mesta, tretji s okrajnega prvenstva. Za s prvenstva ni udeležil nadarjeni Kmetec s Senovega.

Zaradi večjega števila udeležencev je bilo najprej odigrano predtekmovalje v dveh skupinah po švicarskem sistemu. Neizkušeni Marko Picek, ki tudi na domačih turnirjih običajno ne nastopa, ni znal izkoristiti teoretskega znanja in poznavanja otvoritev, zato se ni uvrstil v finale. To pa je uspelo Ceglarju, ki je z zanesljivo igro presenetil. Dva znani in 4 remiji so zadostovali, da se je uvrstil v finale.

V finalu nastopa po šest najboljših iz vsake skupine predtekmovalja. Dosedaj je bilo odigranih že 7 kol. Ceglar igra proti vsem pričakovanjem odlično in ima lepe izgleda za uspeh, toliko bolj, ker je že igral s skoraj vsemi boljimi nasprotniki: Planincem, Kovšetom, Zagarjem, Jeterom, Zorkom. Od navedenih nasprotnikov je kar tri premagal. Stanje po sedmem kolu je na

slednje: Planinc 5,5, Kovše in Zagar 5, Ceglar in Musil 4,5, Jeter in Piberl 4, Zorko 3, Caljher 2,5, Kranjc 2, Debeljak 1,5, Lipnik 0,5. Slavko Sitar

Ceglar osvojil I. kategorijo

Po dveh zaporednih porazih v prvih dveh kolid finalnega tekmovalja se je Ceglar občno popravil. Prišel je zmagovati in vse do zadnjega kola je kazalo, da se bo uspel uvrstiti med prvo trojico, ki bo zastopala Slovenijo na državnem prvenstvu v Vrnjački banji. Zal mu to ni uspelo. Čeprav je imel v zadnjem kolu proti znanemu mariborskemu prvokategorniku Piberlu prednost, priložnost za zmago ni mogel izkoristiti (predvsem zaradi časovne stiske) in je le remiziral. S tem pa je za pol točke zaostal za Mariborčanom Zagarjem in Musilom in ostal je le prva rezerva za prvenstvo Jugoslavije.

Vseeno pa je tudi četrto mesto v zelo močni konkurenci lep uspeh šestnajstletnega Ceglarja, ki se mu obeta še bogata šahovska kariera.

Ceglar je tudi osvojil I. kategorijo, ker je dosegel predpisano število točk.

Ob košu na novomeški Loki

Počitniško letovanje otrok v Podbočju

Pri občinskem ljudskem odboru je bila letos ustanovljena posebna komisija za letovanje otrok. V komisiji so zastopani predstavniki občinske zveze prijateljev mladine, občinskega ljudskega odbora, okrajnega odbora RK in Zveze borcev ter taborniki. Vsa leta so otroci letovali ob morju in so bili izdatki dokaj visoki. Zato je le majhno število otrok bilo na letovanju. Komisija za letovanje otrok pa je odločila, da bo letos letovanje ob Krki v Podbočju, kjer je letovanje vsekakor ceneje. S tem je omogočeno, da bo letos leto-

valo 400 otrok iz videmsko-krške občine. Letovanje se je pričelo 3. julija in bo trajalo do 28. avgusta, organizirano pa bo v štirih izmenah po 14 dni. V prvi izmeni so letovali otroci z Rače, Leskoveca, Kostanjevice, Črneče vasi in Gradca. V drugi izmeni letujejo trenutno otroci iz Vidma-Krškega. V tretji izmeni bodo pionirji z Velikega Trna, Brestanice, Koprivnice, Senca, Velikega Podloga. Dolenje vasi in Zdol, v zadnji izmeni pa bodo otroci s Senovega in Gor. Leskoveca.

Predsednica komisije za letovanje otrok Rezi Pirc nam je še

povedala, da niso pozabili tudi na tiste otroke, ki so iz zdravstvenih razlogov potrebni klmatskega zdravljenja. 87 takih otrok bo letos letovalo v okrajnih kolonijah in v domu na Debelem rtiču. Zbrati bo potrebno tudi precej sredstev za letovanje, saj znašajo stroški za enega otroka v 14 dneh 4600 dinarjev. Podružnica zavoda za socialno zavarovanje v Vidmu-Krškem bo v ta namen prispevala 493.000 din. ObLO 490.000 prispevki staršev pa bodo znašali 200.000 din, regrest podjetij v občini 100.000 din, razna društva pa bodo prispevala pomoč v hrani v vrednosti 300.000 din. Letošnje letovanje otrok ob Krki je predvsem omogočil občinski ljudski odbor, s pomočjo katerega je bilo nabavljenih 79 postelj in blazin ter hladilnik.

ZAPISKI IZ IZREDNE SEJE OKRAJNE ZVEZE ZA TELESNO KULTURO

„Marsikje je telesna kultura še pastorek“

je v razpravi dejal predstavnik ZTKS Stane Kranjc, sekretar izvršnega sveta LRS za šolsstvo. V razpravi smo slišali še o zelo kričehih primerih podcenjevanja telesne kulture v našem okraju. »Primeri Črnomlja, Trebnjega itd. se ne bi smeli ponavljati. Treba jih je razkinkati in za vselej likvidirati«, je dejal tov. Kranjc. »Nobena srednja šola ne bo verificirana, če ne bo imela toliko ur telesne vzgoje, kot je prepisano. Isto velja tudi za strokovne šole«.

ugotovili, da je bil ob novem načinu finansiranja storjen korak nazaj in ne naprej. Telesno kulturo pre malo vrednotijo, zato tudi ure telesne vzgoje na šolah najprej skrajšajo. O tem bo razpravljali tudi svet za šolsstvo LRS in pričakuje se, da bo sprejel sklep, da ne bo verificirana nobena šola, ki bi skrajšala pouk telesne vzgoje. Dijaki ne bodo mogli dobiti spričeval, če ne bo šola verificirana. To pa bo samo eden od ukrepov, ki se pripravljajo in bodo verjetno pomagali urediti položaj. Take ekscese, ki se pojavljajo ne samo zaradi materialnega, ampak bolj moralnega nerazumevanja, bo treba povsem zatreli.

obremenitve niso delali toliko, kot bi bilo potrebno. Več skrbi bi bilo treba posvečati tudi priznanju delavnim članom. Priznanje lahko pridobi človeka za 5 in več let, če pa re dobi za svoje delo nit diplome, izgubi voljo do dela in preneha delati. Potrebno bo najti tudi sredstva za profesionalne uslužbenke občinskih zvez, katerih delodrok se je v zadnjem času zelo razširil. Tako bi lahko ObZTK lažje delale.

Namesto izredne konference Okrajne zveze za telesno kulturo, ki je bila predvidena, so sklicali le upravni odbor Okrajne zveze in nanj povabili predstavnike občinskih zvez, Zveze za telesno kulturo Slovenije in okrajnega odbora SZDL. Izredne seje sta se udeležila tudi predstavnika ZTKS tov. Stane Kranjc in Janez Lužnik ter Miro Gošnjak, sekretar okrajnega odbora SZDL Novo mesto.

Na seji je o nekaterih važnih vprašanih telesne kulture v okraju poročal podpredsednik OZTK Jože Gjonar, ki je najprej orisal splošen položaj na tem področju, nato pa se je omejil na nekatere zelo pereče probleme, ki zavirajo še hitrejši razvoj. Med drugim je ugotovil, da se je v okraju vse pre malo pozornosti posvetilo ustanavljanju novih društev, klubov in sekcij in da je v tem pogledu uspešno opravila svojo nalogo le rovomeška občinska zveza za telesno kulturo. V okraju je sedaj 29 društev Partizanov s preko 3000 člani, dalje deluje 23 šolskih športnih društev s 9677 člani, ki imajo v svojem sestavu 164 sekcije. Skupno ima naš okraj 151 osnovnih telesnovzgojnih organizacij z 11.922 člani, pri tem pa niso všeti podporni člani s priključitvijo strelske organizacije, ki je močna, se je število osnovnih organizacij in članstva močno povečalo.

nih organizacij. Njihovo delo je bilo nenačrtno in se je v glavnem omejevalo le na organizacijo redkih tekmovalj in na razdeljevanje finančnih sredstev. Ker strokovni organi občinskih zvez niso delali, zato tudi komisije pri OZTK niso mogle zaživeti.

STROKOVNJAKI BEŽIJO S SOL

OZTK je v svoji sestavi sprejela tudi Društvo profesorjev in učiteljev telesne vzgoje okraja Novo mesto, ki je doslej delovalo samostojno. Ta poteza je na mestu, saj je področje njihovega dela isto. Stanje na telesnovzgojnem področju v naših šolah je kritično. Šole so brez strokovnjakov in še tisti, ki so, bežijo s šol drugam, največ v gospodarske organizacije, ker v šolah ne najdejo pravega razumevanja. V Črnomlju sta dva profesorja telesne vzgoje s končano Viko šolo za telesno kulturo v Ljubljani, toda oba zapuščata ta poklic. Eden se je zaposlil v gospodarski organizaciji in je začel študirati na Višji komercialni šoli, drugi pa namerava študirati stomatologijo. To je posledica zapostavljanja telesne kulture na naših šolah, ko se stalno zmanjšuje število ur šolske telesne vzgoje. Če bi občinski organi, poleg šolskih, pokazali več razumevanja, se taki primeri, ki so res obžalovanja vredni, re bi pojavljali.

ZAHTEVE JE TREBA PODPRETI Z DOKAZI

Sekretar okrajnega odbora SZDL tov. Miro Gošnjak je v razpravi poudaril, da je treba vse zahteve podpreti z učinkovitimi dokazi, potem se bo gledanje posameznikov spreminilo. Podatek, da je bilo na novomeški osnovni šoli ob zdravniškem pregledu ugotovljenih 80(!) odstotkov deformacij šolske mladine (na hrbtnici), dokazuje, da je šolska telesna vzgoja potrebna. In posledica: za telesno vzgojo se je vilo več sredstev. Tako bo treba rešiti tudi črnomajski primer.

Pri nedelavnosti posameznih občinskih zvez je bila krivata tudi nepravilna kadrovska politika (Trebnje, Brežice), ko nekateri posamezniki zaradi pre-

SPREMEMBE V VODSTVU OZTK

Na seji so razpravljali tudi o finansiranju telesne kulture, sprejeli so pravilnik o finančnomaterialnem poslovanju OZTK in strokovnih odborov, sprejeli proračun OZTK za leto 1963 v višini 7.320.000 din in razdelili sredstva posameznim strokovnim odborom. Nato so sprejeli predlog za rekonstrukcijo izvršnega odbora, ki bo imel odšle 15 članov. Za novega predsednika OZTK je bil izvoljen dosedajni predsednik odbora za Partizanov podpotkovnik Jože Malič. Podpredsednik je ostal Jože Gjonar, za novega sekretarja pa je bil izvoljen dosedajni tehnični sekretar Franc Segedin. V odboru so tudi predstavniki občinskih zvez, okrajnega strelskega odbora, okrajnega odbora za balinanje, okrajne šahovske in kegljarske zveze, odbora za košarko itd. Nekateri strokovni odbori, ki še niso formirani, bodo pomeje vključeni v OZTK. fm

Turnir mest v kegljanju za 22. julij

V nedeljo je bil v Ljubljani turnir mestnih reprezentanc v borbenih igrah. Sodelovalo je enajst mestnih ekip, med njimi tudi ekipe Novega mesta, Črnomlja in Brežice.

Novomeška ekipa je nastopila nekoliko oslabiljena, ker je več igralcev na dopustu. Tekmovalje je bilo zelo zanimivo in izenačeno, ker se do konca ni vedelo, katera ekipa bo druga. Novomeščani so nekoliko slabše začeli ter so v prvi igri porili samo 388 kegljev, Črnomajčani 389 in Brežice 335. V vodstvu je bila ekipa Kranja s 412 keglji. V drugi igri so se Novomeščani precej popravili in dosegli točno 400 kegljev. Tudi Črnomelj se je solidno držal s 383 keglji, pa tudi Brežice so se popravile s 390 keglji. Kranj je nekoliko popustil, saj je poril samo 388 kegljev. Novomeščane je ločilo od Kranja samo

12 kegljev, vendar so imeli prednost Kranjčari, ki so kegljali na boljših stezah. V zadnji igri je Kranj dosegel odlični rezultat 459 kegljev, kar mu je popolnoma zadostovalo za prvo mesto in prehodni pokal. Bolj huda borba je bila za drugo mesto, vendar je bila najsrednejša Kranjska gora, ki je porila 2 kegija več kot Ljubljana in 4 več kot Novo mesto. Novo mesto je porilo v zadnji igri 417 kegljev, Črnomelj samo 350 in Brežice 340.

Končni vrstni red: Kranj 1258, Kranjska gora 1209, Ljubljana 1207, Novo mesto 1205, Maribor 1172, Celje 1166, Trzin 1136, Črnomelj 1122, Podpeč 1113, Bled 1038, Brežice 1035.

Za Novo mesto so bili najuspešnejši Hren 160 kegljev, Mrzjak 148, Drajvinc 147. Izredno lepo in koristno je igral Juntež. (en)

11 NOVIH SOL BREZ TELOVADNIC

V poročilu je bilo omenjeno tudi vprašanje kadrov, ki je še vedno pereče. OZTK sicer skrbi za vzgojo novih strokovnjakov (letos je skupno z OZTK Ljubljana organizirala tečaj v Rovinju, ki se jih bo udeležilo okoli 30 tečajnikov iz našega okraja) in je letos za to rezervirala preko 400.000 din, vendar s tem problem še ni rešen. Tudi občinske zveze bodo morale skrbeti za vzgojo prednikov in inštruktorjev, predvsem za osnovno vadbo v društvih Partizanov.

Zelo pereč problem so tudi objekti. Ponekod jih že imajo, a zanje ne skrbijo dovolj, drugje pa jih nimajo in jih bo treba zgraditi. Pomarjanje se čuti predvsem v Metliki, Sevnici in Trebnjem. Zalostno je, da se še ni mogel rešiti problem vzdrževanja objektov, kar povzroča propadanje objektov. Opozorila re pomagajo, čeprav vsak ve, da bo škoda vedno večja, če se ne bo hitro ukrepalo. Zelo slabo luč meče na naše gradbene politike delstvo, da je bilo po osvoboditvi v okraju zgrajenih 11 novih šol, toda vse brez telovadnic! V Trebnjem in Senjernerju gradijo večje šole, toda tudi brez telovadnic. Taki primeri se ne bi smeli ponavljati, čeprav je težko najti sredstva za gradnje.

Zelo pereč problem so tudi objekti. Ponekod jih že imajo, a zanje ne skrbijo dovolj, drugje pa jih nimajo in jih bo treba zgraditi. Pomarjanje se čuti predvsem v Metliki, Sevnici in Trebnjem. Zalostno je, da se še ni mogel rešiti problem vzdrževanja objektov, kar povzroča propadanje objektov. Opozorila re pomagajo, čeprav vsak ve, da bo škoda vedno večja, če se ne bo hitro ukrepalo. Zelo slabo luč meče na naše gradbene politike delstvo, da je bilo po osvoboditvi v okraju zgrajenih 11 novih šol, toda vse brez telovadnic! V Trebnjem in Senjernerju gradijo večje šole, toda tudi brez telovadnic. Taki primeri se ne bi smeli ponavljati, čeprav je težko najti sredstva za gradnje.

OBČINSKE ZVEZE SE SE NISO ZNASLE

Tudi vprašanje dotoka rednih sredstev za potrebe telesne kulture še ni rešeno. Tekmovalja zahtevajo veliko sredstev, zato se je treba omejiti le na domača tekmovalja v krajeviem in občinskem merilu. V vseh občinah je treba formirati sklade za telesno kulturo, ker je le tako možno zagotoviti redno in pravilno finansiranje telesne kulture.

Minilo je leto dni od ustanovitve občinskih zvez, ki v tem času niso izpolnile vseh nalog, ki so jih prevzele ob ustanovitvi. Nekateri so se znašli, druge (Trebnje, Brežice) pa niso opravile niti najosnovnejših nalog, kot so občni izbori osnov-

Predstavniki ZTKS tov. Lužnik je poudaril, da je treba take res kričeče primere oziogostati pred javnostjo in jih skušati likvidirati. Istega mnenja je bil tudi tov. Stane Kranjc, sekretar LRS za šolsstvo. Omenil je, da je svet za kulturo LRS razpravljal o problematiki šolske telesne vzgoje in

Nov uspeh novomeške košarke

Novomeški košarkarji so se pretežno nedeljo udeležili turnirja, ki ga je v počastitev občinskega praznika v Kamniku priredila tamkajšnja ObZTK. Poleg domačinov in Novomeščarov je sodelovalo še moštvo Jezice, ki tekmuje v drugi republiški ligi. V prvi tekmi med Kamničani in ekipo Jezice so zmagali domačini, v drugi tekmi pa so se pomerili Ježičani in Novomeščani. S hitro igro in z uspešnimi menjavami jim je uspelo zaključiti tekmo z rezultatom 62:30 v svojo korist. Tako so se v borbi za prvo mesto pomerili domačini in Novomeščani. Domačini so hitro in odločno povedli in si v začetku pridobili naskoka, vendar je Novomeščanom s pomagati menjavami uspelo zmanjšati razliko, tako da so Kamničani v prvem polčasu zmagali z minimalno prednostjo. V drugem polčasu so Novomeščani najprej izenačili in kmalu prešli v vodstvo, ki jim ga Kamničani vse do konca tekme niso

resneje ogrozili. Zmagali so z rezultatom 56:52 in tako osvojili prvo mesto in pokal ObZTK. Vsi igralci so dali vse od sebe in zmagali zaradi borbenosti in izenačenosti. Dosti so

pripomogle tudi pogostne menjave. Za novomeško ekipo so nastopili: Petrič I in II, Setina I in II, Kopač, Spilhal, Goleš, Potrč, Krol, Blažič in Franko. M. P.

Zmagala je TE v Brestanici

V počastitev dneva vstaje je bilo v nedeljo v Brestanici tradicionalno športno tekmovalje med Elektro Krško, Elektro Zabok in Termoelektrarno v Brestanici. Tekmovalje je otvoril predsednik sindikalne podružnice Elektrarne v Brestanici Viktor Kostevc, zastopnik uprave Jože Jarežič pa je spreговорil o pomenu tekmovalja in o dnevu vstaje. Nad 30 športnikov se je pomerilo v šahu, namiznem tenisu, streljanju odbojki in kegljanju. Razvrstitev v posameznih športnih panogah pa je naslednja:

Šah - Elektrotrarna Brestanica, Elektro Krško, Elektro Zabok.

Namizni tenis - Elektro Krško, Elektrotrarna Brestanica, Elektro Zabok.

Streljanje z zračno puško - Elektrotrarna Brestanica, Elektro Zabok, Elektro Krško.

Odbojka - Elektrotrarna Brestanica, Elektro Krško, Elektro Zabok.

Kegljanje - Elektrotrarna Brestanica, Elektro Krško in Elektro Zabok.

Elektrotrarna Brestanica se je torej uvrstila na prvo mesto z 28 doseženimi točkami, sledi ji Elektro Krško s 18 točkami in Elektro Zabok s 7 točkami. Tekmovalje ni je ogledalo nad 180 domačinov.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

SPECIALNA TOVARNA
TEŽKE INVESTICIJSKE
OPREME

IZDELUJEMO:

DVIGALNE IN TRANSPORTNE NAPRAVE
HIDROMECHANSKO OPREMO
VISOKO GRADNJE
MOSTOVE
RAZNE KONSTRUKCIJE ZA INDUSTRIJO
IN RUDARSTVO
PLOČEVINASTE KONSTRUKCIJE
STROJE ZA ZAŠČITO RASTLIN

METALNA

TOVARNA KONSTRUKCIJ, STROJNIH
NAPRAV, POLJEDELSKIH STROJEV IN
LIVARNA — MARIBOR

OBJAVE — RAZPISI

Obvestilo Zdravstvenega doma v Črnomlju

ZDRAVSTVENI DOM V ČRNOMLJU obvešča prebivalce občine Črnomelj in Metlika, da protituberkulozni dispanzer v Črnomlju zaradi dopustov ne bo posloval do 3. septembra 1962.

RAZPIS DELOVNIH MEST

Upravni odbor trgovskega podjetja na debelo in drobno »Dolenjka«, Novo mesto, razpisuje naslednja delovna mesta:

1. poslovodje prodajalne »Obutev« v Mokronogu;
 2. poslovodje prodajalne »Izbrana v Mokronogu«;
 3. šefa skladišča.
- Pogoji pod: 1. visoko kvalificiran delavec v stroki ali kvalificiran trgovski delavec v stroki z najmanj petletno prakso; pod točko 2 isto; pod točko 3. visoko kvalificiran delavec z večletno prakso v vodstvu trgovskih skladišč.

Ponudbe naj interese poljeto do 10. avgusta, sicer velja razpis do zasedbe razpisanih delovnih mest.

Obvestilo Kovačičevega mlina

MLIN KOVAČIČ v Novem mestu obvešča vse dobavitelje žita, da mlin še ne bo obratoval do 10. avgusta zaradi izrednih popravil.

NESREČE

Z AVTOMOBILOM V DREVO

22. jul. je prišlo do prometne nesreče v Kostanjevici. V oster ovinek je s precejšnjo hitrostjo zapeljal Jože Udovič iz Clevelanda, vendar tako nesrečno, da ga je zaneslo s ceste. Zalezel se je v drevo in običajni travnik. Voznik in sopotnik sta bila laže poškodovana, medtem ko so škodo na vozilu ocenili na 200.000 din.

MOTORIST JE TRČIL KOLESARJA

23. julija se je v Brezicih na Cesti prvih borov do godila težja prometna nesreča. Motorist Jože Tomš iz Krške vasi se je s precejšnjo hitrostjo peljal v Brezice, z nasprotno stranjo pa mu je prišel nasproti kolesar Jože Križman s Cateza. Ko je kolesar zavil v levo, se je motorist zalezel vanj in se

teže poškodoval. Križman pa je laže. Vozil sta poškodovani za 20 tisočakov.

Oče in sin mriva

22. julija sta se v Stari vasi pri Bizeljskem smrtno ponesrečila motorist Anton Zagar in njegov sin Alojz, ki sta se z motorjem napolnila po opravih. Ker sta se peljala po sredini ceste, se nista mogla izogniti avtobusu, ki je pripeljal nasproti v nepreglednem ovinku. Vozil ga je Ludvik Ribič iz Celja. Motor se je zalezel v srednji del avtobusa, vendar je bil sunek tako močan, da je oboje potnikarj vrglo z motorja na cesto, kjer sta obležala v nezavesti. Anton Zagar, ki je bil hujše poškodovan, je umrl med prevozom v breziško bolnišnico, njegov oče, ki je bil tudi težko ranjen pa je umrl nekaj urami svet pravilic in zgodbi — kasneje.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cveti: rmana s peclji do 1 ent (45), bele detelje (120), rdeče detelje (123).

List: šmarince (200), ozkolistnega trpotca (75), gozdne jagode (100), jeternika (200), melise (180), borovnice (105).

Bastilno: črnobine (80), ptičje kaše (200), krvavega mlečka (110), navadne ramsele (200), grenke ramsele (1000), pelina (40), melise (70), vodre kreke (150), ženskiča (150), zdravilnega jetičnika (115), hribske rože (220), škržolice (115).

Korenine: gozdnega korena (150), kompave — bodeče nebe (250), medvedovih tac (150), velikega divjega janeža (300), malega divjega janeža (600), male norice — male beladone (80), rumenega regrata (150), pekocih kopriv (50), srčne moči (200).

Seme: jesenskega podlesnika (500).

Lubje: brogovite (100), češmi novih palic (75), krhlice (80).

Suhe borovnice (500).

Navedene cene veljajo za zelišča brez tujih prmesi in pravilno sušena. Nekvalitetnih zelišč ne odkupujemo. Vsa pojasnila in navodila dobite v vaši zadrugi ali v skladišču GOŠAD Novo mesto, Slakova 8.

Razveselite znanje in svoje v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško ter Okrajni odbor SZDL v Novem mestu — IZDAJATELJSKI SVET: Milan Baškovič, Tone Gošnik, inž. Davorin Gros, inž. Jože Legan, Franc Molan, prof. Ema Muser, Maks Pogačar, Miran Simič, prof. Tone Trdan, Janez Vitkovič in Viktor Zupančič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka: 20 dinarjev — Letna naročnina: 900 dinarjev, polletna: 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za izmenjavo: 1800 dinarjev — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 605-11-3-24 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilačeve ulice) — Poštni predal 33 — TELEFON št. 127 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani.

Tedenski koledar

Četrtek, 26. julija: Ana Petek, 27. julija: Sergej Sobota, 28. julija: Zmago Nedelja, 29. julija: Maria Fonedeljek, 30. julija: Maksim Torek, 31. julija: Ignac Sreda, 1. avgusta: Peter

KINO

Črnomelj: 27. in 29. julija jugoslovanski film »Srečamo se nočjo«, 31. julija in 1. avgusta italijanski film »Nevarne soptre«.

Dol. Toplice: 28. in 29. julija ameriški film »Osamljeni človek«.

Kostanjevica: 28. julija ameriški barvni film »Cez planine divjega Zapada«, 29. julija jugoslovanski barvni film »Zvezda potuje na jug«, 1. avgusta francosko-italijanski film »Cini Orfe«.

Metlika: 28. in 29. julija ameriški film »Vrtoglavlca«, 1. avgusta ameriški film »Cas življenja in smrti«.

Novo mesto »Krka«: od 27. do 30. julija francoski barvni film »Sakramenska krčija«, od 31. julija do 2. avgusta francoski barvni film »Njeno življenje«.

Semič: 29. julija ameriški film »Velikan«, II. del.

Sevnica: 28. in 29. julija ameriški barvni film »Dve ljubezni Eddyja Duchina«.

Trebnje: 28. in 29. julija ameriški barvni film »Hrepenenje po moških«, 1. avgusta nemški film »Lizi«.

MAKLOGLASJE

DIESELOV MOTOR 7-3 KS — Brezhiben, prodam. Naslov v upravi lista (954-62).

MOPED T-12, dobro ohranjen, prodam. Zupanc, Novo mesto, Defrancoskijska 1.

MOTOR »JAWA« 125 prodam ali zamenjam za nov moped. Goriska vas 8, p. Skočjan.

NAJBOLJSEMU PONUDNIKU prodam vseljivo dvosobno stanovanje z vrtem v bližini železniške postaje. — Brezovar, Novo mesto, Bršljina 9.

10 PANJEV ČEBEL prodam. — Sotler, Novo mesto, Cesta herojev 47.

ENOSTANOVANJSKO HISO — prodam v Soteski, možna za poselitev. Naslov v upravi lista (944-62).

Mariborska tekstilna tovarna — Maribor

predilnice · tkalnice · barvarna · tiskarna · apreture
Proizvajamo: bombažno in stanično prejo, sukance za šivanje in vezenje, hlače vino, bombažne in umetno svilene podloge, klote, flanele za srajce in pižame, tiskanine iz bombaža in stanične volne, popeline, cefirje itd.
• Vsi naši popelini z oznako »EVASET« Shrunken Guaranteed Anti Shrink se po pranju ne krčijo več.
• Vse naše tkanine iz stanične volne so apretirane proti mečkanju in so opremljene s posebnimi zaščitnimi znaki, ki jamčijo za obstojnost apreture tudi po večkratnem pranju.
Izvajamo: klote, svilene serže, popeline, cefirje ter tiskanine za moško perilo in ženske obleke ter sukance
Uvažamo: surovine, barve, kemikalije, utensilije, stroje itd.
• Vsi naši izdelki so znani po izredno dobri kakovosti in zelo nizkih cenah.

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00-8.00.

PETEK, 27. JULIJA: 8.05 Lucija Lammernoor v ljubljanski operi — 8.35 Zabavni potpuri — 8.55 Pionirski tednik — 9.45 Kvintet Vilija Petriča — 10.15 Od tod in ondod — 11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite — ime mi je Cox — 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Tone Marolt: O novih poljedelskih strojih z novosolskega sejma — 12.25 Melodije ob 12.25 — 14.30 Prireditev dneva — 14.35 V domačem tonu — 15.20 Dvačkrat pet — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Solist tega tedna — 18.10 Ofenbach in njegove »Pripovedke« — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.00 Obvestila — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Antonio Vivaldi — 20.15 Tedenski zunanji politični pregled — 20.30 Naši skladatelji otrokom: miniature, uganke in pravilice za zbor — 21.00 Kvintet Art van Damme — 21.15 Oddaja o morju in pomorskih — 22.30 Literarni nočno (Goe-

ENODRUŽINSKO HISO kupim. Črnomelj — okolica. Jože Kramarčič, »Litostroj«, Ljubljana. GOSPODINJSKO POMOCNICO išče Perio, Novo mesto, Padrišičeva ulica.

ENOSTANOVANJSKO HISO z vrtem v bližini Novega mesta zamenjam za kjerkoli na Dolenjskem. — Naslov v upravi lista (923-62).

ZIMSKO SUKNJO, 3 moški obleki, moške hlače, škornje in jahačne hlače ter 2 para moških čevljev zamenjam v Novem mestu za 6 in lepih bukovih drv. Naslov v upravi lista.

UPOKOJENCA, še pri moči, sprejemem kot varuha za sadovnjak na Dolenjskem. — Prednost sadjarji in čelubarji. Stanovanje vseljivo. Ponudbe na: Mina Kern, Ljubljana, Komarskega 14.

VOZNIKA AVTOMOBILA, ki je videl, da sem na Cesti herojev izgubil obleko in mi dal znak, naprošam, naj sporoči svoj naslov upravi Dolenjskega lista.

HITRO IN POCENI kemično očisti oblačila in opere perilo PRALNICA — KEMIČNA CISTILNICA, NOVO MESTO.

ZAHVALE

Ob bridki izgubi drage mame, stare mame, sestre in tete

ELIZABETE ZAFRAN

roj. Dular iz Vavte vasi

se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje in nam pomagali v težkih dneh ter vsem sorodnikom in podjetju »Gor-

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD IZ VINICE SPOROČA

Junija ni bilo rojstev izven bpnišnice.

Poročila sta se: Vladimir Stempahar, kmetovalec iz Vukovcev, in Ana Mravinec, kmetovalka iz Nove Lipa. Smrti tudi ni bilo.

NOVOMESKI MATICNI URAD SPOROČA

V času od 16. do 23. julija je bilo rojenih 11 dečkov in 18 deklic.

Poročili so se: Stanko Puš, pečarski pomočnik, in Alojzija Vidmar, delavka, oba iz Gradca; Jože Škoda, strojni varilec iz Kopra, in Stanislava Zupančič, delavka iz Regeče vasi; Peter Poglavac, delavec, in Sta-

janci — za darovane vence. Posebno zahvalo smo dolžni zdravstvenemu osebju interrega oddelka novomeške bolnišnice. Vsem iskrena hvala, ki so jo obiskali in jo spremlili na zadnji poti.

Zalujoče hčerke in brat z družinami.

Ob renadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOZETA LUZARJA

gostinčarja iz Gaberja

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom in prijateljem za izraženo sožalje, za darovane vence in cvetje ter za spremstvo na rjgovi zadnji poti. Enako zahvalo tudi krajevni organizaciji ZB v Gaberju in sindikalni podružnici IMV v Novem mestu za poklonjene vence.

Zalujoča žena, sinovi ter hčerke z družinami

ČESTITKI

Ljubi mami Pepci Lakner iz Kostanjevica na Krki rajtoplejše čestitke za rojstni dan — hčerka Tilka.

KRONIKA + NESREČ

Za jubilejni dan 29. julij čestita Marti in Martici Gregorčevićima iz Doba pri Domžalah ter ju pozdravlja — mama z Dolenjskega.

PREKLIC

Sodelavki v Novoletu tovarišici Alojziji Marolt se opravičujem za žaljive besede z dne 17. julija 1962. Marija Hliš iz Novega mesta.

IZ MNOGOMESEČNE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Anton Gorenc iz Okčja je padel s kozolica in si poškodoval rebra. Jože Zorko, sin kmeta iz Brezovske gore, je padel s kozolica in si zlomil levo nogo. Nežka Kostanjev, gospodinja iz Volčja, si je pri padcu na dvorišču zlomila desno nogo. Anton Zorko, delavec s Sel, je padel z voza ter si poškodoval glavo in desno roko. Antonjo Klavžar, gospodinja iz Dobrave pri Senovem, je nekdo pretepel ter ji prizadel poškodbe po vsem telesu. Franca Peterkoviča, kmeta iz Zupeveca, je bronil konj ter mu poškodoval glavo.

BREZIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v breziški bolnišnici: Anton Gorenc iz Okčja je padel s kozolica in si poškodoval rebra. Jože Zorko, sin kmeta iz Brezovske gore, je padel s kozolica in si zlomil levo nogo. Nežka Kostanjev, gospodinja iz Volčja, si je pri padcu na dvorišču zlomila desno nogo. Anton Zorko, delavec s Sel, je padel z voza ter si poškodoval glavo in desno roko. Antonjo Klavžar, gospodinja iz Dobrave pri Senovem, je nekdo pretepel ter ji prizadel poškodbe po vsem telesu. Franca Peterkoviča, kmeta iz Zupeveca, je bronil konj ter mu poškodoval glavo.

EKONOMSKA ŠOLA — NOVO MESTO

ADMINISTRATIVNA ŠOLA — oddelki za odrasle STROJEPIŠNI TEČAJ — začetni in nadaljevalni
Začetniki naj oddajo prošnje za vpis do 20. avg. 1962. Vpisovanje za začetnike bo v ponedeljek, 3. septembra 1962, od 8. do 10 ure. — Vpisovanje v višje semestre in začetek pouka na vseh oddelkih za odrasle in v strojepišnem tečaju bo v torek, 11. septembra 1962, ob 16. uri.

II — 15.15 Ob zvokih zabavne glasbe — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Melodija za nedeljsko popoldne — 17.05 Sportna nedelja — 20.00 Vaša pesem — vaša melodija — 20.30 Sportna poročila — 23.05 Zapetimo v novi teden.

PONEDELJEK, 30. JULIJA: 8.05 Hugo Lin Sattner: Jettejeva prisega, kantata — 8.55 Za mlade radovedneže — 11.35 Petindvajset minut za dobro voljo — 12.15 Kmetijski nasveti: Miki Pucko-Sešek: Razvažanje hrane na delovna mesta — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Arijia skozi stoletja — 18.45 Novo v znanosti — 20.45 Kulturni globus — 21.40 Igrajo majhni zabavni ansambli — 22.50 Literarni nočno — 23.05 Zadnji ples pred polnočjo.

TOREK, 31. JULIJA: 8.05 Pesmi o jutru — 8.55 Početniško popotovanje — 9.45 15 minut s Kmečko godbo — 10.15 Od tod in ondod — 11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite — ime mi je Cox — 12.05 Trio Slavka Avsenika s pevci — 13.15 Kmetijski nasveti — vet. Milan Dolenc: Nalezljiva malokrvnost kopitarjev — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 V torek na svidenje — 18.30

Poje Mariborski komorni zbor — 20.00 Počjoči horizonti juga — 20.30 Radijska igra — 23.55 Humoreska Jaroslava Kocijana — 23.05 Vsem, ki bi radi še plesali.

SREDA, 1. AVGUSTA: 8.05 Simfonična matineja — 8.55 Pisan svet pravilic in zgodb — 9.35 Matineja za zabavo — 10.15 Od tod in ondod — 11.15 Človek in zdravje — 12.05 Veseli hribovci so prišli — 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vzpenjave rastline — 13.20 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Soferjem na poti — 18.45 Ljudski parlament — 20.00 Naš variete — 22.00 Literarni nočno — 23.30 Skladatelj Josip Slavčič in Lucija Marja Škerjanc.

ČETRTEK, 2. AVGUSTA: 8.05 Jutrnjica s češkoslovaško glasbo — 8.55 Početniško popotovanje od strani do strani — 9.10 Vesele počitnice — 11.30 Pol ure priljubljenih popevk — 12.05 Vaški kvintet s pevci — 12.15 Kmetijski nasveti — inž. Albin Stritar — inž. Rado Liržar: Na gnojila za ozimne mlazimo že zdaj — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.07 Malo instrumentov — veliko glasbe — 17.05 Koncert po željah poslušalcev.